יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען (טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע זעה — זייט 7) היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 22 | Łódź, Czwartek, 25 stycznia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, ט׳ שבט תרצ״ד | № 22

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

געעפענט די פעטיציאנס־בעוועגונג

בעריכט פון דער אקציע וועט אין מאי פארגעשטעלט ווערן דעם פעלקער־בונד־ראט

פאריז, 24 (יט״א טעלעגראפיש)

די רעוויזיאניסטישע פעטיציע־בעוועגונג איז היינט געעפנט געווארען מיט ארויסגעבען א רייה פעטישדענע פארמולארען, וואס וועלען פערטיילט ווערען אין אלע יודישע קבוצים אויף דער וועלט.

4 פארמולארען זענען ארויסגעגעבען געווארען אויף פאלגענדע אדרעסען: 1) צום ענגלישען קעניג; 2) צום הויפט פון דעם לאנד, וועלכען דער פעטיציאנער איז א בירגער; 3) צום ענגלישען פארלאמענט און 4) צום פארלאמענט פון יעדען בעזונדערען לאנד, אין וועלכען עס ווערען געפיהרט די פעטיציע־אקציע.

אויטערידעם ווערט ארויסגעגעבען א ספעציעלע פעטיציע פאר די ארץ־ישראל יודען.

קאפיעס פון די פעטיציעס צוזאמען מיט א בעריכט וועגען דער דורכגעפיהרטער אקציע וועט פארגעשטעלט ווערען פאר׳ן פעלקער־בונד־ראט אויף דיין סעסיע אין מאי 1934.

ביז דאן וועט די פעטיציאנס־אקציע פארענדיגט ווערען.

אין דער קאלעקטיווער פעטיציע צוזאמען מיט אנ׳אויספיהרליכען בעמאריאל וועלען בעשריבען ווערען פאלגענדע פונקטען:

דער מהות פון מאנדאט, די יודישע לאגע אין גלות, די אימיגראציע־בעגרענצונגען, די אויפנאהם־פעהיגקייטען פון א״י, די פראגע פון עבר־הירדן, די אינטערעסען פון די אראבער א. א.

סענסאציאנעל עדות־זאגען

בעת׳ן פערהער וועגען ארלאזאראוו־מארד

ירושלים, 24 (יט״א טעלעגראפיש)

פאר׳ן בריטישען אויספארשונגס־ריכטער איז פארטגעזעצט געווארען דער פערהער וועגען מארד איבער ד״ר חיים ארלאזאראוו.

די פערטיידיגונג האט צונעשטעלט א פרישען עדות אפצושוואכען די בעהויפטונג, אז פרוי ארלאזאראוו האט דערקענט אין סטאווסקי׳ן דעם מערדער פון איהר מאן.

דער נייער עדות יצחק שטיינבערג, וועלכער איז א פאליצי־אגענט, האט ערקלערט, אז באלד נאכ׳ן מארד האט מען דער פרוי ארלאזאראוו געוויזען 400 פאטאגראפיעס פון פערזאנען, וועלכע זענען פערדעכטיגט אין קאמוניזם, אז זי זאל צווישען זיי דערקענען דעם מערדער.

פרוי ארלאזאראוו האט אנגעוויזען אויף 8 פאטאגראפיעס. שפעטער האט זי ערקלערט, אז קיין איינער פון די דריי פאטאגראפירטע פערזאנען האט זיך גישט בעטייליגט אין מארד.

מ׳דארף דאנקען היטלער׳ן פאר דעם גוטס,

זאגט דער טרויעריג־בעריהמטער ראזענבערג

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

געגען קארדינאל פאולהאבער, וועלכער האט אין זיינע פרעדיגטען גענומען אין שוץ די ביבעל, איז שארף ארויסגעטרעטען דער שעף פון נאצישען אויסערן־מיניסטעריום דער טרויעריג־בעריהמטער ד״ר אלפרעד ראזענבערג.

אין א רעפעראט, וואס ראזענבערג האט געהאלטען אין האנאווער, האט ער ערקלערט, אז ער מוז אפעלירען צום דייטשען פאלק, אז עס זאל אננעמען א שטעלונג געגען דעם קארדינאל, וועלכער האט געהאלטען פאר נויטיג אין זיין פרעדיגט צו פערגלייכען די גערמאנישע בעוועגונג מיטן קאמוניזם.

די דאזיגע מענשען — האט ראזענבערג געזאגט — דארפען זיך בעסער ווענדען צום קאנצלער היטלער און איהם דאנקען פאר אלעם גוטען, וואס ער האט געשאפען פארן דייטשען פאלק און פאר די קריסטליכע קירכען. ווי אויך דערפאר, וואס ער ערלויבט זיי נאך צו האלטען פרעדיגטען.

40 און א פערטעל מיליאן זל.

בעטרעפט דער בודזשעט פון אויסערן־מיניסטעריום

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)

פון היינט אין דער סעקציע האט די בודזשעט־קאמיסיע אנגעהויבען בעטראכטען דעם בודזשעט פון אויסערן־מיניסטעריום. להיפוך פון אנדערע מיניסטאריען, בעטייליגט זיך נישט דער אויסערן־מיניסטער פולק. בעק איז די בעראטונגען, הגם ער האט נאכ׳ן צוריקקעהרען זיך פון זשענעווע שוין איבערגענומען זיין אמט. דעם מינ. בעק פערטריט נאר דער וויצע־מיניסטער שעמבעק. ס׳האנדעלט זיך בלי־ספק אין דעם, אז ס׳זאל נישט קומען צו א דיסקוסיע איבער דער אויסערן־פאליטיק.

די אויסגאבען פון אויסערן־מיניסטעריום זענען בעשטימט אין דער הויך פון 40 מיליאן 217,500 זל., וואס מאכט אויס 3 מיליאן זל. ווייניגער פון פאריגען יאהר, דער דיספאזיציע־פאנד אין דער הויך פון 4 מיליאן 700 טויזענד און דער פראפאגאנדע־פאנד פון 4 מיליאן 260,000 זל. זענען געבליבען אומגעענדערט אין פערגלייך מיט׳ן פאריגען בודזשעט.

ס׳שטעלט זיך ארויס, אז פוילען האט אין אויסלאנד 6 אמבאסאדעס, 27 באטשאפטען און 57 קאנסולאטען ווי אויך 66 עהרען־קאנסולאטען. די גרעסטע חודשליכע פענסיע בעקומט דער פוילישער אמבאסאדאר אין וואשינגטאן, מינ. פאטעק, זיין געהאלט בעטרעפט 6447 זל. זל. חודשליך, דער מאסקווער אמבאסאדאר לוקאשעוויטש בעקומט א חודש 5334 זל., דער לאנדאנער אמבאסאדאר סקירמונט 164 ענגלישע פונט א. א. וו.

פוילענס ווירטשאפטליכע נצחונות

אויף דער אינטערנאציאנאלער ארענע

ווארשא, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט־קאמיסיע ביים סיים, האט דער בעגע־דעפוטאט וואלעווסקי געהאלטען א רעדע וועגען פוילענס טריאומפען אויפ׳ן אינטערנאציאנאלען פארום.

רעדענדיג וועגען דער טעטיגקייט פון אויסערן־מיניסטעריום אויפ׳ן ווירטשאפטליכען געביט, האט דער רעפערענט אנגעוויזען דערויף, אז עס ווערען בארמאליזירט די פויליש־סאוויעטישע האנדעלס־בעציהונגען, צו וואס ביידע מלוכות ווייזען ארויס א פעהאינטערעסירונג, ווי אמאל פעגבעהמט אויך איצט דער עקספארט פון פוילישען אייזען און צינק קיין סאוויעט־רוסלאנד די גרעסטע פאציציע, ווייל דער עקספארט בעטרעפט לערך 20 מיליאן זל.

ווייטער בעריהרט דער רעפערענט דעם ווירטשאפטליכען קאנטאקט פון פוילען מיטן ווייטען און נאהענטען מזרח־ דער רעדנער שטעלט פעסט, אז דער אנטייל פון אויסער־אייראפעאישע לענדער אין גלישע א מאָ וואקסט און אויף ערליך עס ענטוויקלען זיך אויך אונזערע האנדעלס־בעציהונגען מיט פאלעסטינע א. א. וו.

קאטוילישע גייסטליכע פאר׳ן מינכענער געריכט

אנגעקלאגט אין פערשפרייטען ידיעות וועגען די היטלערישע גרויל־טאט

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

פאר׳ן ספעציעלען געריכט אין מינכען האט היינט זיך אנגעהויבען א פראצעס געגען דריי קאטוילישע גייסטליכע וועלכע זענען אנגעקלאגט געווארען אין פערשפרייטען פאלשע ידיעות וועגען די גרויזאמקייטען פון היטלער־רעזשים. דער בעשולדיגונגס־אקט שטיצט זיך אויף אינפארמאציעס פון מוסרים, וואס איינע פון זיי זענען געווען צוגאסט ביי איין אנגעקלאגטען.

יאפאן פראטעסטירט געגען מוסאליני׳ס ערקלערונג וועגען דער „געלער געפאהר״

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.)

ווי מען מעלדעט פון טאקיא, האט היראטא, דער יאפאנישער אויסערן־מיניסטער, בעאויפטראגט דעם יאפאנישען אמבאסאדאר אין רום אויפמערקזאם צו מאכען מוסאליני׳ן אויף דער אינטערעסאנטער ערקלערונג, וואס דער „דוטשע״ האט געמאכט פאר א זשורנאליסט, וועלכער האט דיעם 14 ד. ח. פערעפענטליכט אנ׳ארטיקעל אין דער אמעריקאנער פרעסע. אין דעם ארטיקעל ווערט געברענגט מוסאליני׳ס ערקלערונג וועגען „דער געלער יאפאנישער געפאהר״ ווי אויך וועגען דער נויטווענדיגקייט צו שאפען א „פערבאנד פון פעלקער פון דער ווייסער ראסע״.

פערבאנד פון די אנטי־יודישע ארגאניזאציעס

רופט צו שאפען א פאן־ארישען פראנט אין אייראפא

בערלין, 24 (יטא טעלעגראפיש)

אין א געהיימען אינפארמאציע־ביולעטין א. נ. „וועלט־דינסט״, וואס ערשיינט אין דריי שפראכען און איז בעשטימט צו פערשפרייטען איהם צווישען אריער, איז פערעפענטליכט געווארען א רוף פון „פערבאנד פון אלע אנטי־יודישע ארגאניזאציעס אין אייראפא״.

אין דעם רוף ווערען אלע אנטי־יודישע ארגאניזאציעס אויפגעפאדערט צו שאפען א פאן־ארישען פראנט אויס׳ן גאנצען אייראפאאישען קאנטינענט.

אין דעם פערבאנד פון די אנטי־יודישע ארגאניזאציעס אין אייראפא זענען צווישען אנדערע אנגעשלאסען: „די אייזערנע גוארדיע״ פון רומעניען, דער „ראזוואי״ פון פוילען, די „ערוואכענדע מאדיארען״ אין אונגארן א.א.וו.

מען וועט מוזען שווערען ביי געלד־פראצעסען

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)

דער נייער ציוויל־קאדעקס, וואס ווערט איצט אויסגעארבייט דורך דער קאדיפיקאציע־קאמיסיע זעהט פאר, אז אויף דער פאדערונג פון ריכטער, מוזען די צדדים אפגעבען א שבועה אויב עס האנדעלט זיך וועגען א געלד־סכסוך.

דער עקזעקוטיוו פון דער אגודת־הרבנים אין פוילען האט זיך פערנומען מיט דעם ענין און אנגענומען א בעשלוס זיך צו ווענדען צום יוסטיץ־מיניסטעריום מיט דער ביטע מען זאל נישט צווינגען רעליגיעזע יודען צו שווערען. מארגען זאל וועגען דעם אפגעגעבען ווערען א ספעציעלער מעמאריאל.

ביליגער סארט זאפאלקעס

וועט זיך בעווייזען אינגיכען

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)

דער וויצע פינאנץ־מיניסטער ה׳ יענדזשעיעוויטש האט בעת דער דיסקוסיע איבער די מלוכה׳שע מאנאפאלען ערקלערט, אז בקרוב וועט ארויסגעלאזט ווערען אין פערקויף א ביליגער סארט זאפאלקעס. ווי אייער קארעספאנדענט דערוויסט זיך, וועלען די ביליגערע שוועבעלען זיך בעווייזען אין האנדעל לערך אין א חודש ארום.

די שוועבעלען וועלען קאסטען מיט 40 פראצענט ביליגער.

פעלקער-ליגע גרייט אויף א אינטערווענץ אויפ׳ן רוף פון קאנצלער דאָלפוס

פּאַריז, 24 (ספ. טעל.)

דער זשענעווער קאָרעספּאָנדענט פון „מאַטען" מעלדעט, אז דער גענעראַל-סעקרעטאר פון דער פעלקער-ליגע האָט שוין אונטערגענומען אַלע שריט, וואָס זענען נויטיג צוזאמענצורופן דעם ראַט פון דער ליגע אין פאַל, אויב דאָלפוס וועט פאָדערן אַן׳אינטערווענץ.

הלוואה פון א מיליארד דאלאר אין אמעריקא

וואַשינגטאָן, 24 (ספ. טעל.)

דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום פון די פאַראייניגטע שטאַטען אין אַמעריקא האָט אָנגעקינדיגט אַן׳עמיסיע פון אַ קורצטערמיניגער הלוואה אויף אַ מיליאַרד דאָלאַר.

דער ערשטער טייל פון דער הלוואה וועט אַרויסגעלאָזט ווערן דעם 29. יאַנואַר ד. י. מיט אַ צאָהלונגס-טערמין ביזן 15. מערץ 1935.

דער צווייטער טייל פון דער הלוואה אויפ׳ן אנדערן האלבן מיליאַרד דאָלאַר וועט אַרויסגעלאָזט ווערן אין 6 חדשים אַרום.

דייטשלאנד איז מודה...

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

דאָס דייטשע אינפאָרמאציע-ביוראָ פּערעפענטליכט אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען מען איז מודה, אַז די עסטרייכישע רעגירונג האָט דורך איהר פאָרשטעהער אין בערלין דערלאַנג אין דייטשען אויסערן-מיניסטעריום אַ פּראָטעסט געגען אינספּירירען די עסטרייכישע נאציאָנאַל-סאָציאַליסטישע פּארטיי דורך געוויסע דייטשע קרייזען. דער עסטרייכישער מיניסטער האָט דערביי אונטערגעשטראָכען, אַז עסטרייך וועט זיך ווענדען צו דער פעלקער-ליגע אויב די אַנקלאַגעס וועלען נישט העלפען.

אנטי-היטלעריסטישער פראצעס אין קאהירא

קאַהירא, 24 (יט"א טעלעגר.)

נעכטען איז דורכ׳ן געריכט בעטראַכט געוואָרען אַ פּראָצעס געגען היטלעריזירטען דייטשען קלוב אין קאַהירא. דער פּראָצעס איז פערפיהרט געוואָרען דורכ׳ן יודישען בעאַמטען זאַביש.

די אַנקלאַגע שטיצט זיך דערויף, וואָס באַלד נאָך דער היטלעריסטישער איבערקעהרעניש אין דייטשלאַנד, האָט דער דייטשער קלוב אין קאַהירא אַרויסגעלאָזט אַ פּאַמפלעט מיט בלבולים געגען יודען.

די אַנקלאַגע איז געווענדעט געגען פּאַרזיצער פון קלוב.

דאָס געריכט האָט דערוייל זיך פערנומען מיט די פאָרמאַליטעטען פון פּראָצעס. זיין ענטשיידונג האָט דאָס געריכט נאָך נישט אַרויסגעטראָגען.

דער אָנקלאָגער פאָדערט 101 פונט שטערלינג שאָדען-ערזאַץ.

אגודת הרבנים רופט אלע יודען

ווי אַמשטרענגסטע אויסצופיהרען דעם באיקאָט געגען סחורות וואָס קומען פון היטלערלאַנד

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש)

אונטערן פאָרזיץ פון הרב לעווין און הרב אַלטער פון פּאַביאַניץ איז בעכטען פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון אגודת הרבנים. עס איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען מיט אַ קול קורא צו אַלע יודען, אַז זיי זאָלען, ווי אַמשטרענגסטען אונטערשטיצען דעם באָיקאָט אויף סחורות, וואָס קומען פון היטלער-דייטשלאַנד.

ס׳איז אויך אָנגענומען געוואָרען צו פערפאַסען אַ ספּעציעלע תפילה וועגען די גזירות הצות און נגישות, וואָס די יודען האָבען אויסצושטעהן אין לאַנד פון היטלער הרשע.

איז דאנציג שלאגט מען

פאַר נישט סאלוטירען פאַר דער היטלער-פאהן

דאַנציג, 24 (ספ. טעל.)

בעת׳ן זונטאָג׳דיגען דורכמאַרש פון די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע שטורם-אָפּטיילונגען אין דער פאָרשטאָט אָרוניאַ, איז צושלאָגען געוואָרען דער פּוילישער בירגער בערנאַרד אַדאַמסקי פון בידגאָשטש דערפאַר, ווייל ער האָט נישט סאַלוטירט פאַר דער היטלערישער פאָהן.

אַן׳ענליכער פאַל האָט אויך געטראָפען אויף דער טישלער-גאַססע, וואו מען האָט צושלאָגען אַ פּאָליאַק פאַר׳ן נישט אויפהויבען די האַנד פאַר דער האַקענקרייצלערישער פאָהן.

די דאַנציגער פּאָליציי, האָט בעת׳ן דורכמאַרש פון די שטורמיסטען אַרעסטירט 13 פּערזאָן.

קאמיסאר פון פעלקער-ליגע איז דאנציג

דאַנציג, 24 (ספ. טעל.)

דער נייער הויך-קאָמיסאַר פון דער פעלקער-ליגע, לעסטער, איז היינט פריה אָנגעקומען קיין דאַנציג. אויפ׳ן וואָקזאַל איז ער בעגריסט געוואָרען פון פאָרשטעהער פון גענעראַל-קאָמיסאַריאַט פון דער פּוילישער רעפּובליק פון דאַנציג׳ער סענאַט און פון קאָמיסאַריאַט פון פעלקער-בונד.

דעמארש פון ענגלאנד, פראנקרייך און איטאליען

זאָלען גאַראַנטירען עסטרייכ׳ס אומאָפּהענגיגקייט

לאָנדאָן, 24 (ספ. טעל.)

דער בריטישער קאַבינעט האָט היינט בעטראַכט די פראַגע וועגען עסטרייך. נאָכ׳ן בעטראַכטען די מעגליכקייטען פון אַן׳אַקציע מצד דער ענגלישער רעגירונג, אויב די ווענדונג צו דער פעלקער-ליגע וועט זיך אַרויסווייזען פאַר צוועקלאָז.

צוליב דעם איז בעשלאָסען געוואָרען פאָרצולעגען עסטרייך, אַז ענגלאַנד, פראַנקרייך און איטאַליען וועלען אין בערלין אונטערנעמען אַ געמיינזאַמען דעמאַרש, בכדי אַזוירנאָך צו בעקומען ביינדענדע דייטשע פערזיכערונגען וואָס עס איז שייך דער אומאָפּהענגיגקייט און אינטעגראַלקייט פון עסטרייך. אין פאַל ווען דער דעמאַרש וועט זיך אַרויסווייזען פאַר צוועקלאָז, וואָלט די ענגלישע רעגירונג געוועהן געניגט איבערצוגעבען דעם ענין דעם ראַט פון דער פעלקער-ליגע.

מיט פעטארדעס און שטיינער

וועהרט זיך דער פאַריזער המון, וועלכער שטורמט דעם פאַרלאַמענט צוליב די ריזיגע אַפערעס

פּאַריז, 24 (ספ. טעל.)

די סטאַוויסקי אַפערע הערט אַלץ נישט אויף צושטעלען אין סכנה דעם רעגירונגס-קאַבינעט. יעדען טאָג פערשטאַרקען זיך די דעמאָנסטראַציעס. נאַכטען-אונרוהען האַלטען אָן ביז 2 ביינאַכט. בלויז מאָנטאָג ביינאַכט זענען אַרעסטירט געוואָרען 800 דעמאָנסטראַנטען.

נעכטען האָט דער המון אָנגעהויבען זיך איינזאַמלען פאַר׳ן בורבאָן-פּאַלאַץ האַלב 7 אָוונד. די מאַסע האָט כסדר געוואָרפען אויסרופען געגען פּאַרלאַמענט און רעגירונג. די פּאָליציי איז אונמעכטיג געגען צובושעוועטען המון. מיט דער גאַסען-מענגע סאָלידאַריזירען זיך די איינוואוינער פון די הייזער אַרום בורבאָן-פּאַלאַץ. פון באַלקאָנען און פענסטער פאַלען אויף די גוואַרדיסטען שטיינער און פעטאַרדעס. יעדער אויפרייס פון די פעטאַרדעס, וואָס ווערען אויך געוואָרפען פון צווישען די דעמאָנסטראַנטען, רופט אַרויס אַ בהלה צווישען די גוואַרדיסטען אויף די פערד. אַרעסטען הערען נישט אויף.

בוימאַייל אויפ׳ן מייער זענען די ידיעות וועגען די ניי-ענטדעקטע אַפערעס. דער סקאַנדאַל פון אַזוי-גערופענעם „אַלעקסאַנדער דעם צווייטען" צופלאַקערט זיך אַלץ מעהר. אין די שווינדלערישע געשעפטען זיינע זענען געווען בעטייליגט אַנגעזעהענע פּאָליטיקער און פינאַנסיסטען. צווישען זיינע קרבנות ווערען דערווייל געצעהלט 3 דעפּוטאַטען, 12 געריכטס-פּרעזעסען, 2 פּראָקוראָרען, 50 ריכטער, 12 פּאָליציי-קאָמיסאַרען, פיל אָפיצירען און בעאַמטע. זיינע אַפערעס ווערען בערעכענט אויף אַ סומע פון העכער 200 מיליאָן, אַ צולאָג צו דעם זענען אויך די אַפערעס פון שווינדלער דאַנאָווסקי, וועמענס כלומרשטע באַנק האָט אומגליקליך געמאכט אונצאָהליגע בירגער.

אין רעזולטאַט פון די דאָזיגע געשעהענישען פערשטאַרקט זיך אַלץ דער שטורם אין דער דעפּוטאַטען-קאַמער. וואו עס שפילען זיך אָפּ אומבעשרייבליכע אַוואַנטורעס, וואָס ווערען אַרויסגערופען דורכ׳ן דעפּוטאַט הענריאָ.

פרייטאג א סיים-זיצונג

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש)

היינט האָט דער סיים-מאַרשאַלעק צונויפגערופען אַ זיצונג פון סיים אויף פרייטאָג 10 פאַר מיטאָג. אויף דער טאָג-אָרדנונג שטעהט די פראַגע וועגען בעריכט פון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע א. א.

נעכטיגער שטרייק איז ווארשא איז אדורכגעפאלען

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש)

דער שטרייק, וואָס איז אויף היינט אָנגעקינדיגט געוואָרען דורך די קאָמוניסטען, האָט זיך אין דער הויפּט-שטאָט איבעראַל נישט געלאָזט בעמערקען. אַלע פאַבריקען האָבען געאַרבייט נאָרמאַל.

דער געווינסטער מיליאן

איז אריינגעפאלען אין טשענסטאכאוו

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש)

דאָס גרויסע געווינס פון 1 מיליאָן זל. איז אין נעכטיגען ציהונגס-טאָג פון דער מלוכה-לאָטעריע געפאַלען אויפ׳ן נומער 40875, וועלכער איז פערקויפט געוואָרען אין טשענסטאָכאָוו.

סטאוויסקי לעבט...

אזא לעגענדע קורסירט אין פאריז

פּאַריז, 24 (ספ. טעל.)

צווישען דער פאַריזער בעפעלקערונג קורסירט אַ קלאַנג, וואָס ווערט אונטערגעהאַלטען דורך דער בולוואַר-פּרעסע, אַז דער ערמאָרדעטער, וואָס איז געפונען געוואָרען אין דער ווילע אין שאַמאָני איז נאָר געווען ענליך צו סטאַוויסקי׳ן. דער אמת׳ער סטאַוויסקי לעבט נאָך – שרייבען די צייטונגען.

געשטארבען די פרוי פון פראפ. דובנאוו

ריגאַ, 24 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין עלטער פון 74 יאָהר איז דאָ נאָך אַ לאַנגער און שווערער קראַנקהייט פון מאָגען-קרעבס געשטאָרבען אידאַ דובנאָוו, די פרוי פון יודישען היסטאָריקער פּראָפ. שמעון דובנאָוו.

ערד-ציטערניש איז כינע

שאַנכיי, 24 (ספ. טעל.)

אין דער פּראָווינץ שאַן-סי איז געווען אַן׳ערד-ציטערניש. אין קרייז וואַי-יאַן האָט די ערד-ציטערניש פערורזאַכט גרויסע שאָדענס. פיל געביידעס זענען פערניכטעט געוואָרען. אַ סך מענשען און זעלבער זענען בעגראָבען געוואָרען אונטער די חורבות.

ד״ר העללער

ספּעצ. פאַר הויט און וענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.

זונטאָג פון 11–2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

סטאַרשי פעלדשער

A. Neumark

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

28 פּאַלודניאָווא 28

טעלעפאָן 163-46

נעמט אָן פון 8.30–10 פריה און 2–4 נ.מ.

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

וויכטיג פאַר דער לאָדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז איז ערעפענט געוואָרען דאָס

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „עזרת עניים"

נאַדלודקאַ 8, טעל. 153-99

וואו ס׳ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ׳ן אָרט פון 9 פריה ביז 7 אָוו. שיקט אַרויס דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען מיט וויזיטען אַהיים ווי אויך דענטיסטישע הילף

ואַשטשעפּקעס אין דער אַמבולאַטאָריע און אויסער דער אַמבולאַטאָריע פאַר אַ מינימאַלען אָבצאָהל נעהמט אויך אָן געבורטען און אַלע אַרט אָנאַליזען. מינימאַלע אָפּצאָהלונגען.

די פערוואַלטונג.

שייטלען

מיט פאַריזער שרינדן און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע און מאניקור

ביי קערש,

סקווערנאָוואַ 15

וויכטיג פאַר דאַמען

נאָר 2 זל. ווערען פאַר איבערגע- מאַכט די עלטעסטע

הימען

אויף גאַנץ ניי און אויך נייע היטען צו 3.50

נעדרענקט די אדרעס

„TOLA"

23 Zawadzka 23

II wejście parter,

מאָרגען, פרייטאָג, ד. 26. יאַנואַר 1934, פּינקטליך 8 אָוונט, קומט פאָר אין זאַל פון וו. י. ז. א. — (שענקעוויטשאַ 26) אַ גראַנדיעזער

קאנצערט=אוונט

רעציטאציע=

געווידמעט די שאַפונגען פון יונגען דיכטער

אפרים פלאכסער, וועלכער האָט רעציטירט זיינע שאַפונגען

אין אָוונט נעמט אויך אָנטייל די בעקאַנטע זינגערין און אַרטיסטין פון „אַראַראַט" מרים דאַלסקאַ אין איהר נייעם רעפּערטואַר.

די לעצטע 2 טעג

אויף פּיעטריקאָווער 59 געוו. „Rogów"

פון גרעסטען אַנאַטאָמיש-פּאַטאָלאָגישען

מוזעאום

וואָס בעזיצט 6 אָפּטיילונגען, איבער 1000 עקספּאָנאַטען.

אָפען טעגליך פון 11 פריה ביז 11 אָוונט.

איינטריט נאָר 25 גר.

רופּטורען

(ברוך=קראנקהייטען)!!

ספּעציעלע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע לאַקאַליזירען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציע אפילו די עלטעסטע און גרעסטע הערליכסטע הערניען (ברוכען) פון אַלע מינים ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאַס אראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך אַנלייגען ספּעציעלע צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען=ביין (הויקערס) הייל-אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען. אויף אויסגעקרימטע פיס און קניהען, ביינער=שווינדזוכט הייל-אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען. אויף פלאַטשיגע וועהטאַגליכע סטאָפּעס (פּלאַטפיס)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע וואָקלאָדקעס לויט גיפּס-מאָדעלען, קינסטליכע הענד און פיס.

ספּעציעלער אנשטאַלט פאַר הייל=אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. O. Petrykiewicz

אויס לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (פראָנט פּאַרטער) טעל. 177-09

בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז נויטווענדיג.

(אין זגערזש אויף סלאָוואַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

לאָדז, 25 יאַנואַר 1934

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז, 25 יאַנואַר 1934

די פאַשיסטישע כּוחות אין רומעניע

צום גליק הערשט אַ שנאה צווישען די בעזונדערע אָרגאַניזאַציעס

נאָך די שאָסען אין סינײַאַ וועלכע האָבען גע־בראַכט אַלס קרבן דעם רומענישען פרעמיער דוקאַ האָט סיי אין לאַנד, גופא, סיי אין אויסלאַנד געגע־מען הערשען אַ שטאַרקע אומרוהיגקייט וועגען גורל פון רומעניען. עס האָט זיך געדאַכט אַז אַט־אָט און די אינטריגעס און בעמיהונגען פון די היימישע און גערמאַנישע האַקענקרייצלער וועלען גובר זיין, און רומעניען וועט פערוואַנדעלט ווערען אין אַ באַזע פאַר דער „נאַציאָנאַלער“ רעוואָלוציע אין דרום־מזרח פון אייראָפּע.

די מורא איז געווען אַפּיסעל איבערגעטריבען, אָבער עס איז קיין ספק נישט אַז די פאַשיסטיש־היטלעריסטישע סכנה עקזיסטירט. דער פּראָנט זיי־נער איז זעהר אַ בונטער. דאָס איז אַ גאַנצער גע־מיש פון בעזונדערע פּאָליטישע פּאַרטייען און פּאַ־טריאָטישע אָרגאַניזאַציעס.

אויפ'ן ערשטען אָרט שטייט די „קריסטליכע ליגע“ בראָש מיט'ן פּראָפעסאָר קוזאַ, זי האָט נאָך עקזיסטירט פאַרן קריג און איז געווען אַ קאָפּיע פון „פערבאַנד פון די עכטע רוסען“. נישט אומזיסט רופט מען אַז דעם פּראָפעסאָר קוזאַ מיט'ן נאָמען דער „רומענישער פּורישקעוויטש“. די „קריסטליכע ליגע“ איז אַ טיפּיש אַנטיסעמיטישע אָרגאַניזאַציע, וועלכע פערנעהמט זיך אין געדרוקטען און גערעד־טען וואָרט מיט יודענפרעסעריי. די ליגע רופט נישט צו באַציאַנאַלע רעוואָלוציעס. קוזאַ איז אַ זקן, אַ טיפּישער רעאַקציאָנער פון אַלטען שטייגער, די ווינ־טען פון דער „נייער צייט“ זענען איהם פרעמד. די ליגע עקזיסטירט לעגאַל און ביי די לעצטע וואַה־לען האָט זי דורכגעפיהרט עטליכע קאַנדידאַטען אין פּאַרלאַמענט.

ווייטער גייט די „אײַזערנע גוואַרדיע“, בראָש פון איהר שטייט קאָרנעל קאָדרעאַנו. לכתחילה האָט איך די אָרגאַניזאַציע גערופען „פערבאַנד פון מלאך מיכאל“ אויך אַ קאָפּיע פון אַמאָליגען רוסלאַנד. ווען אויפן אייראָפּעאישען האָריזאָנט האָט זיך בעוויזען היטלער, האָט זיך די אָרגאַניזאַציע אָנגערופען „אײַזערנע גוואַרדיע“, און די גוואַרדיע האָט איי־נגענומען אַנגענומען היטלערס פּראָגראַם ביז צו דער נאַציאָנאַלער רעוואָלוציע איינשליסליך. קאָרנעל קאָ־דרעאַנו איז אַ יוריסט לויט זיין בילדונג. אַלייך איז ער אַ זוהן פון אַ געוועהנליכען פּויער, ער איז אַ טעמפּעראַמענטפולער רעדנער און ער קאָן די מלאכה פון אַריינהאַקען אין די מוחות פון די פּויערים די תורה פון נאַציאָנאַליזירען דווקא די יודישע פערמעגענס. די „אײַזערנע גוואַרדיע“ בעשטייט כמעט אינגאַנצען פון סטודענטען רייבע הונגערט־פּראַצע־נטיגע רומענישע אַריער. די אײַזערנע גוואַרדיע איז דורך דער ליבעראַלער רעגירונג פונאַנדערגעטריבען געוואָרען און איז ערקלערט געוואָרען אויסער געזעץ, זי איז אַלזאָ, יורידיש אין דער לאַגע פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי. די „אײַזערנע גוואַרדיע“ איז פון אַלע פאַשיסטישע אָרגאַניזאַציעס אין רומעניען די סאַמע אַקטיווסטע, זי האָט עס געבילדעט די רו־מענישע שטורם־באַטאַליאָנען, זי האָט איבערגע־נומען די פערשידענע בלוטיגע עקסצעסען. ענדליך האָט זי אויסגעפיהרט דעם מאָרד איבער דעם רו־מענישען פּרעמיער דוקאַ.

ווייטער קומט די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע רו־מענישע פּאַרטיי. בראָש פון איהר שטייט סטעפאַן טאַטאַרעסקו (אַ ברודער פון איצטיגען פּרעמיער) אָט די פּאַרטיי איז אַ קאָפּיע פון די דייטשע נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען. זי ווערט סובסידירט און אין איהר האָבען זיך אַריינגעגאָסען עלעמענטען פון דער דייטשער מינדערהייט. ביי די וואַהלען איז זי אונ־טער אַ בעזונדערער ליסטע נישט אַרויסגעטראָ־טען, נאָר זי האָט זיך בעהאַלטען אונטער די פליג־לען פון די אַגראַרייער פון א. גאָגאַ, וועגען דעם לעצ־טען לוינט צו זאָגען אַ פּאָר ווערטער.

א. גאָגאַ איז געווען אַ מיטגליד פון דער פאָלקס פּאַרטיי פון גענעראַל אַווערעסקו. ער האָט די דאָזיגע פּאַרטיי געשפּאָלטען און געגרינדעט אַן אייגענע נאַציאָנאַל אַגראַרישע פּאַרטיי, אין שפּעטער, ווען נאָך דעם ערפאָלג פון היטלערן אין דייטשלאַנד, האָט ער בעשלאָסען צו פעראייניגען דעם גאַנצען אַנטי־דעמאָקראַטישען פּראָנט פון רומעניען אין איין נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער פּאַרטיי. וועגען דאָס צו ענין איז ער געווען אין בערלין און אין רוים און ווי מען גיט איבער איז ער דאָרט מוסאָליני'ן און היט־לערן אויפגענומען געוואָרען מיט התלהבות. עס איז פערשטענדליך פאַרוואָס: אַזאַ פעראייניגטע פּראָנט וואָלט געווען אַ גרויסער קלאַפּ פאַר דער קליינער אַנטאַנט, מיט וועלכען סיי היטלער, סיי מוסאָליני האָבען נישט ערלעדיגטע חשבונות.

כדאי נאָך צו דערמאָהנען די „קאָאָפּעראַטיווע ליגע“ פון פּראָפ. מאַנאָילעסקו, די אויפגאַבע פון דער ליגע איז איבערצובויען דעם איצטיגען פּאַרלאַמענטאַריזם אויף קלאַסען־יסודות: די איצטיגע פּאָ־ליטישע פּאַרטייען דאַרפען לויט מאַנאָילעסקו'ן אי־בערגעבויט ווערען אין פּראָפעסיאָנעלע פעראייניגען.

צום גליק פון רומעניען איז קיין איינהייטליכער פּראָנט פון די אַלע נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע אָר־גאַניזאַציעס נישטאָ. די פּאַרטייען געפינען זיך אין שטענדיגער שנאה. עס האָט אַפילו נישט געקאָנט קומען צו אַ פעראייניגונג פון אַזעלכע ברידערליכע אָרגאַניזאַציעס ווי די אײַזערנע גוואַרדייצען און די קוזאָווצעס. איצט ווען דער פיהרער פון דער „אײַ־זערנער גוואַרדיע“ קאָדרעאַנו איז אַנטלאָפען צוליבן אַטענטאַט אויפן פּרעמיער זענען די אַקציעס פון דער גוואַרדיע גאָר געפאַלען.

און דאָך, אויב דער ליבעראַלער פּאַרטיי וועט נישט געלונגען צו ברענגען אין אָרדנונג די ווירטשאַפט און די פינאַנצען פון לאַנד, וועט דער רומענישער נאַציאָנאַל־סאָציאַליזם זיך פערשטאַרקען, די היטלע־ריסטישע עפּידעמיע איז שטאַרק און צו קעמפען געגען איהר זענען בוחות די סאָלידאַריש אַנשטרענ־גונגען פון אַלע דעמאָקראַטישע כוחות אין רומעניע.

אין בערלין איז מען אומצופרידען פון ענגלאַנד און פון פּוילען

דאָרט ווינשט מען זיך, עס זאָל אַרויפגעלייגט ווערען אַ צוים אויף דער פּרעסע אין פּוילען

דער בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון „מאַטען“ מאַכט אויפמערקזאַם אויף דער שטאַרקער אומצו־פרידענהייט מיט ענגלאַנד, וואָס וואַקסט אַלץ מעהר און אין די פיהרענדע קרייזען פון די נאַציאָ־נאַל־סאָציאַליסטען. די סיבה דערפון איז די אַנגע־מערקטע ענגליש־פראַנצויזישע דערנעהנטערונג, וועלכע האָט בעקומען איהר אויסדרוק אין די רע־דעס פון שאַטאַנען און פון פאָל באָנקור.

די פיהרער פון דער דייטשער אויסערליכער פּאָליטיק בעהויפּטען, שרייבט דער „מאַטען“, אַז דייטשלאַנד וועט מעהר נישט דאַרפען רעכענען אויף דער בעריהמטער ענגלישער פּאָליטיק פון גלייכגע־וויכט אויפן קאָנטינענט. די דאָזיגע פּאָליטיק איז בעוועזען מעגליך אין דער עפּאָכע, ווען ענגלאַנד, אָט די הערשערין פון די ימען, האָט געהאַט גע־פונדענע הענד אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָלי־טיק. איצט איז די צייט פון אומאָפּהענגיגקייט פאַריבער. יאַפּאַן און די פעראייניגטע שטאַטען רי־וואַליזירען מיט ענגלאַנד אויפן שטילען אָקעאַן. א חוץ דעם צווינגט די ענטוויקלונג פון דער אוו־יאַציע, אַז ענגלאַנד זאָל זיך אינטערעסירען מיט די ענינים פון קאָנטינענט. דערפון נעהמט זיך די נויטווענדיגקייט פאַר ענגלאַנד זיך צו שטיצען אויף דעם פעלקערבונד.

קאָנסטאַטירענדיג, אַז אַ דאַנק ענגלאַנד האָט דער פעלקערבונד בעקומען די נויטיגע דעמאָקראַ־טישע פאָרמען, ווייל די מלוכה־פאָרם פון ענגלאַנד גופא און די גאַנצע אימפּעריע איז געבויט אויפן דעמאָקראַטישען פּרינציפּ, פערשטייט די היטלע־ריסטישע דיפּלאָמאַטיע זעהר גוט, לויט דער מיי־נונג פון זעלבען קאָרעספּאָנדענט.

אַז די איינציגע גרויסמאַכט אין אייראָפּע, וועלכע רעכענט זיך מיט די דאָזיגע דעמאָקראַטישע פּרינציפּען, איז פראַנקרייך. אָט פאַרוואָס מען דאַרף רעכענען, אַז די זעענפאָרער פּאָליטיק פון ענגלאַנד וועט זיך אַלץ מעהר ענטוויקלען אין אַ גייסט, וואָס איז פיינדליך צו דייטשלאַנד און איז גינסטיג פאַר פראַנקרייך. מעגליך נאָר, אַז ענגלאַנד וועט אויף דעם וועג נישט גיין ווייטער פון די גרע־ניצען, וועלכע זענען פאָרויסגעזעהן אין לאָקאַרנאָ. דאָס איז דאָס העכסטע, אויף וואָס עס קאָן רעכע־נען דייטשלאַנד.

דייטשלאַנד איז אַלזאָ נישט צופרידען מיט ענגלאַנד. אָבער נישט בלויז מיט ענגלאַנד, נאָר אויך מיט פּוילען. דער פּויליש־דייטשער פלירט האָט, ווייזט אויס, נישט געגעבען יענע רעזולטאַ־טען, אויף וועלכע עס האָט גערעכענט בערלין. די דייטשע פּרעסע האָט איינשטימיג אָנגעהויבען געגען פּוילען אַ קאַמפּאַניע פון אָנקלאַגעס, פאָר־וואורפען און פאָבען צו ווירקען.

„בערלינער בערזען־קוריער“ פּרעגט, צי פיהרט נישט פּוילען אַ דאָפּעלט שפּיל, פערזיכערענדיג דייטשלאַנד, אַז זי האָט גוטע כוונות און פיהרענ־דיג אַן אַנטי־דייטשע פּאָליטיק אין איינענעם לאַנד, אויף דער אייגענער טעריטאָריע.

סוף כל סוף, שרייבט די צייטונג, איז די איניציאַטיוו פון דער פּויליש־דייטשער דערנעהנטע־רונג געקומען נישט פון דייטשלאַנד, נאָר פון פּוילען. ווי עס זאָל נישט זיין, איז אַ פאַקט, נישט די פּוילישע אַדמיניסטראַציע, נישט די פּוילישע פּרעסע האָט פון דער ענדערונג אין קורס נישט געמאַכט קיין שום אויספיהרונגען. די פּוילישע רעגירונג דאַרף אָננעהמען אַלע מיטלען, כדי צו זיכערען פאַר איהר פּאָליטיק אַ סטאַבילע אָריענ־טאַציע אין דער געוואונשטער ריכטונג.

מיט אַנדערע ווערטער, בערלין לייגט פאָר דער פּוילישער רעגירונג, זי זאָל אַרויפלייגען אַ צוים אויף דער פּוילישער פּרעסע (און אפשר אויך אויף דער יודישער?).

דער זעלבער מאָטיוו לאָזט זיך בעמערקען אין אַ אַרטיקעל פון „בערלינער בערזען צייטונג“ א. נ. „אַנ'אויפריכטיג וואָרט אויפ'ן אַדרעס פון פּוילען“. אין אַרטיקעל שרייבט די צייטונג:

נישט קוקענדיג אויף דער פּאָליטיק פון פּויליש־דייטשער דערנעהנטערונג, וואָס דויערט שוין אַ האַלב יאָהר, פערנעהמט די פּוילישע פּרעסע אַ פולשטענדיג נישט פערשטענדליכע פּאָזיציע און פיהרט זיך אויף אַזוי, ווי דער דייטשער קאַנצלער וואָלט גאָר קיינמאָל נישט אויפגענומען נישט ווי־סאָצקי'ן, נישט ליפּסקי'ן, די צוויי פּוילישע גע־זאַנדטע אין בערלין.

די רעוויזיע וואָס קומט פאָר איז א"י

א"י־בעציהונג צום באַיקאָט און צו אַרבייטער

פּסח קאַפּלאַן שרייבט אין „אונזער לעבען“: היטלער, ווי בעקאַנט, האָט זיך פערנומען צו דערשטיקען פון איין זייט דעם יודען און פון דער אַנדערער זייט דעם ראַדיקאַל; ווי־זשע איז דער דין, אַז מ'איז אַליין אַ יוד און גלייכצייטיג אַ גע־נער פון ראַדיקאַליזם?

די פראַגע איז נישט קיין טעאָרעטישע, סתם אַ סוגיא, צו פּלפּלען זיך וועגען איהר, נאָר אַ הלכה למעשה, אַ פּראַקטישער ענין.

ס'איז כאַראַקטעריסטיש, וואָס די דאָזיגע שאלה איז ביי אונז דערוועקט געוואָרען אַרום ארץ־ישראל וואו ס'ווערען בכלל רעווידירט אַ סך גלות־בעג־ריפען...

אָט איז אויך די פראַגע פון באָיקאָט געשטעלט געוואָרען צו רעוויזיע אין שייכות מיט ארץ־ישראל דאָ אין גלות ווייסען מיר אויך, אַז באָיקאָטירענדיג היטלער־דייטשלאַנד, ברענגען מיר גרויסע הזיקות אַ סך יודען אין דייטשלאַנד גופא, וועמען מיר באָיקאָטירען צוגלייך מיט די נאַציס, און אויך אַ סך יודען אין די אַנדערע לענדער, וועלכע האָבען גע־פיהרט מסחרים מיט דייטשלאַנד, פונדעסטוועגען האָבען מיר זיך אויף דער קשיא נישט אָפּגע־שטעלט, באָיקאָט איז באָיקאָט!! אַז מ'האַקט האָלץ מוזען פאַלען שפּענער!!

דאָרט אָבער אין ארץ־ישראל האָט מען צו טון נישט מיט יחידים, נאָר מיט אַ לאַנד־פּאָליטיק, און ווי ווייטאָגדיג מיר זאָלען עס נישט פיהלען, קען מען דערינגען פון פערשידענע ידיעות, אַז דאָרט חזרט זיך איבער דאָסזעלביגע וואָס אין פּוילען, אַמעריקע ענגלאַנד און אַנדערע לענדער — איינצעלנע יודען באָיקאָטירען אָבער די „מלוכה“ ברעכט נישט איה־רע בעציהונגען, פיהרט ווייטער דעם מסחר...

אויך די צווייטע רעוויזיע קומט פון ארץ־ישראל: די רעוויזיע פון דער בעציהונג צום ראַדיקאַ־ליזם, סאָציאַליזם, אָדער פשוט צום אַרבייטער־עלע־מענט.

אין אַלע ציוויליזירטע לענדער פון אייראָפּע און אַמעריקאַ האָט דער יוד נישט אַרויסגעטרעטען אָפען און אידעאַליזירען דעם פאַשיזם און העלפען אָרגאַניזירען די דאָזיגע בעוועגונג קעגען די אַרבייטער־אָרגאַניזאַציעס: אַרום א"י אָבער טוט מען עס, פאַרוואָס?

אין אַלע לענדער איז דער יודישער קיבוץ בלויז אַ גליד אינ'ם אַלגעמיינעם אָרגאַניזם אַפילו אין דער וועלט־שטאָט ניו־יאָרק, וואָס פאַרמאָגט די רויגע פאַבעלהאַפטע צאָהל פון שיער דרייטהאַל־בען מיליאָן יודען, וועלכע האָבען שוין זיך דער־שלאָגען צו אַ יודישען גובערנער און אַ יודישען שטאָט־פּרעזידענט — באמת אַנאומגעהייערע מאַכט! — זענען זיי אָבער פאָרט אַיינגעלידערט אינ'ם אָרגאַניזם פונ'ם פיגף מיליאָניגען נישט־יודי־שען קיבוץ פון וועלכען זיי זענען פּאָליטיש אָפּ־העגגיג.

און ס'קאָן גאָר קיין ספק נישט זיין, אַז וואָס ראַדיקאַלער די שטימונג פון דער בעפעלקערונג, אַלץ בעסער און גינסטיגער איז עס פאַר יודען, דאָס איז נישט קיין צופאַל און נישט קיין קאַפּריז, נאָר אַן אײַזערנער רעזולטאַט פון אומשטאַנדען, די קאָנסערוואַטיווע געזעלשאַפט וואָלט געמוזט פרי־העָר בעקעמפען איהרע אַלטע איינגעוואָרצעלטע פאָר־אורטיילען, איידער זיי זאָלען זיך חברן און בריי־דערן מיט יודען, — די ראַדיקאַלע געזעלשאַפט אָ־בער האָט אַזעלכע פאָראורטיילען ווייניג, אָ ער גאָר נישט, און ס'איז נישטאָ די מחיצה צווישען איהר און דעם יודען. חוצדעם זענען דאָך די קאָנסערוואַ־טיווע, טראָב יענע מעגליכע עלעמענטען, וואָס וואָלטען געשאַלעווען איינטיילען זיך מיטן יודען מיט זייער אָנגעקליבענעם „יש“ און דעריבער ווע־לען זיי זיך צוריקהאַלטען מיט דער דעקלאַראַציע פון גלייכקייט. ביים אָרימערען טייל אָבער איז גרינ־גער איינצופלאַנצען די געפיהלען פון טאָלעראַנץ, פון גלייכקייט און ברידערליכקייט, און אויף זיי קען דער יוד זיך שטיצען אין זיין פּאָליטיק.

ארץ־ישראל אָבער איז דאָס איינציגע לאַנד אין דער וועלט וואו יודען זענען נישט איינגעגלידערט אין אַן אַנדער אָרגאַניזם, נאָר עקזיסטירען ווי אַ חטיבה בפני עצמה, מען דער דאָרטיגער קיבוץ זיין ווי קליין אין צאָהל ווי שוואַך סיטואירט, ווי וואַקלדיג אין די פּאָליטישע אויסזיכטען — זעלבסט שטענדיג איז ער, אַ מלוכה־לעבען פיהרט ער, צו קיינעמס חסד דאַרף ער נישט אָנקומען — אויך נישט צום חסד פון ענגלאַנד, וואָס איז בלויז אַ קאָנטראַ־הענט און הלוואי זאָל זי מקיים זיין איהרע חובות, וואָס זי האָט גענומען אויף זיך דורכ'ן אינטערנאַ־ציאָנאַלען טראַקטאַט!!

דאָ קענען יודען זיך פערגינען, צו פיהרען אַנ־אייגענע פּאָליטיק, נישט אָנשפּאַרען זיך אויף קיי־נעם, נישט מורא האָבען פאַר קיינעם, און דעריבער זענען מיר דאָ עדות פון דעם שינוי וואָס האָבען נישט זייער גלייכען ביי יודען אין דער גאַנצער וועלט, דעריבער הערלויבט מען זיך דאָ שטשעפּען אַנטי־ראַדיקאַלע אַרבייטער־אָרגאַניזאַציעס און גיין ברעכען אַ פערציג־טויזענט־קעפּיגע הסתדרות, וואָס האָט מיט איהרע הענט אויפגעבויט דעם נייעם ישוב מיט איהרע קערפּערס אויסגעטריקענט זומפּען, אויס־געטראָטען וועגען, אַרויסגעריסען די בליהונג פון פרוכפּערקייט!!

וואָלט עס אפשר קיין קשיא נישט געווען, ווען ארץ־ישראל וואָלט געווען אַן אויפגעבויט לאַנד, וואָס האָט שוין איבערגעריסען אַלע איהרע בעציהונ־גען מיט'ן גלות. זי וואָלט זיך דעמאָלט ענטוויקלט לויט איהרע אייגענע כוחות־פערהעלטענישען און לויט איהר אייגענער פסיכיק.

איז עס אָבער נישט אַזוי. דער צופּלאַקערטער קאַמף שפּילט זיך אָפּ דאָרט און דאָ. די אַנטיאַציע ווערט געפיהרט דער עיקר דאָ, אינ'ם אָרט, וואו דער ישוב וואַרצעלט און נישט וואו ער צווייגט, און דאָ שטויסט זיך אָן די נייע שטימונג אויף אַ פסיכיק וואָס איז אויסגעהאַרטעוועט געוואָרען אין פלאַמענדיגע רעוואָלוציעס און וועלט־איבערקעהרעני־שען. דאָ איז אויך דער ישוב מיט טויזענטער פעדים איינגעפלאָכטען אין דער אַלגעמיינער פּאָלי־טיק פון לאַנד, און ס'איז אָפט פשוט שווער צו פערדייען דעם אַנגריף אויף די קלאַסען, וועלכע זענען אין דער בריטער וועלט אונזערע נאַטיר־ליכע פערבינדעטע.

אמת, גראָד אין פּוילען האַלטען מיר, יודען, איצט ביי אַ פּראָצעס פון איבערשאַצען ווערטען, פון אָפּזאָגען זיך פון דער ליבעראַלער אַפּאָטראָפּסות, אָבער דער דאָזיגער פּראָצעס גייט מיט אומגעהייער שווערע געבורט־ווייען, דערביי זענען גראָד די ציו־ניסטען און אויך די רעוויזיאָניסטען, די שאַרפסטע און עקשנותדיגסטע בעקעמפערס דערפון, און אַלגע־מאָלס איז עס ביי קיין יודען נישט אַזוי ווייט אָנגעקומען צו פערבינדען זיך, למעשה מיט'ן פאַשיס־טישען גייסט.

און דער יודישער ישוב בעגרענעצט זיך דאָך נישט מיט פּוילען, אין אַלע אַנדערע לענדער איז דאָך דער יודישער בונד מיט'ן ליבעראַליזם נאָך גאַנץ פעסט. בפרט נאָך היטלערס מוראדיגער אַטאַ־קע אויף די יודען און די ליבעראַלען — זענען מיר דאָך געוואָרען עפּעס ווי אחים לצרה, שטעלט זיך, דעריבער אַ הארבע קשיא, ווי קענען מיר שפּאַל־טען היטלערן, אַ העלפט פון זיין טעאָריע אָפּוואַר־פען און די אַנדערע העלפט מקבל זיין, ווי אַ תורה שלמה?

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג
25
ט
שבט תרצ"ד

יאנואר

זון-אויפגאנג 7.30
זון-אונטערגאנג 4.06

וואס פארא רעכט האבען די ארבייטער

אין דעם נייעם פאראיינהייטליכטען פערזיכערונגס-געזעץ

דאס נייע פערזיכערונגס-געזעץ האט ארויסגערופען פראטעסטען מצד די ברייטע ארבייטער-מאסען. די ארבייטער צאהלען איצט מעהר, אבער זיי בעקומען עפיס דערפאר. די ארבייטער בעקומען איצט א גאנצע רייה נייע רעכט, וועלכע זיי האבען ביז איצט נישט געהאט, ווי למשל: רעכט אויף אינוואלידען-רענטעס, אויפ'ן פאל פון עלטער און אומפעהיגקייט צו ארבייט און אנדערע.

ווי בעקאנט זענען די ארבייטער ביז איצט געווען פערזיכערט נאר אויפ'ן פאל פון קראנקהייט און ארבייטסלאזיגקייט. פון 1 יאנואר אן וועלען זיי אויך גענומען פון דער עמעריטאל-פערזיכערונג. די ארבייטער, וועלכע וועלען איצט פערזיכערט ווערען אויף עמעריטור האבען פאלגענדע רעכט: 1) אינוואלידען-רענטע, 2) עלטער-קייטס-רענטע, 3) אלמנות- און יתומים-רענטע נאך אינוואלידען, 4) איינמאליגע אויסצאהלונג נאכן טויט און צושלאגען פאר קינדער.

רעכט צו אינוואלידען-רענטעס האט אן'ארבייטער, וועלכער איז פערזיכערט לכל-הפחות 200 וואכען און איז געווארען אן אינוואליד. פאר אן'אינוואליד וועט אנערקענט ווערען דער ארבייטער, וועלכער וועט צוליב קראנקהייט, פיזישער אדער גייסטיגען מום, אדער שוואכקייט פערלירען איין דריטעל פון זיין, וואס פערדינט אין דעם ארט אזא זעלבע ארבייט. רענטעס בעקומט מען אויך ווען מ'ווערט אלט 65 יאהר.

די אינוואלידען-רענטע בעשטעהט פון א גרונד-סומע און אינדיווידועלע. די גרונד-סומע וואקסעלט זיך צווישען 10 ביז 16 פראצענט פון חודש'ליכען פערדינסט פון ארבייטער. די אינדיווידועלע סומע איז אפהענגיג פון דעם ווי לאנג דער ארבייטער איז געווען פערזיכערט. וואס לענגער דער ארבייטער איז פערזיכערט, אלץ גרעסער איז די רענטע.

פון דעם איז געדרונגען, אז דער ארבייטער, וועלכער איז געווארען אומפעהיג צו דער ארבייט פאר דעם געזעצליכען פערזיכערונגס-טערמין בעקומט ער נישט קיין רעכט אויף עמעריטור. אין דעם פאל זענען פאראן צוויי מעגליכקייטען. אויב די קראנקהייט אדער אומגליקס-פאל קומט פון אויספיהרען די ארבייט, אדער ס'וועט איהם טרעפען אן'אומגליקס-פאל ביי דער ארבייט — בעקומט ער א לעבענסלענגליכע רענטע, נישט אכטענדיג דערויף, ווי לאנג דער ארבייטער איז געווען פערזיכערט.

דאסזעלבע איז אויך נוגע עלטערע ארביי-טער, וועלכע וועלען נישט קענען אדורכארבייטען קיין 200 וואכען. ווי בעקאנט איז די מאקסימאלע גרעניץ פון עלטער 60 יאהר. ס'קען זיך טרעפען, אז אן'ארבייטער, וועלכער איז אלט 57 אדער 58 יאהר וועט נישט בעווייזען אדורכצוארבייטען דעם געזעצליכען טערמין, וועלכער איז נויטיג צו בעקומען עמעריטור. צו דער קאטעגאריע ארבייטער שטעלט דאס געזעץ פעסט פאלגענדע בעדינגונגען: דער דאזיגער ארבייטער מוז זיין א פוילישער בירגער, זיין פערזיכערט לכל-הפחות 26 וואכען,[3] נישט האבען קיין שום מיטלען זיך אויסצוהאלטען און אין פערלויף פון 14 יאהר זיין בעשעפטיגט דורך 4 יאהר אין אזא ארבייטס-ווארשטאט, וועלכע וואלט געהאט די פליכט איהם צו פערזיכערען, אויב דאס געזעץ וואלט פערעפענטליכט געווארען פריהער.

אויב דער ארבייטער איז איצט אלט 65 יאהר און איז א אינוואליד, נישט פעהיג צו ארבייטען, האט ער דאס רעכט אויף עמעריטור אין מאמענט, ווען דאס געזעץ געהט אריין אין קראפט. אויב ער איז פריהער געווען אן'ארבייטער און וואלט געווען פערזיכערט, אויב דאס געזעץ וואלט פריהער עקזיסטירט.

אלמנה-רענטע בעקומט די אלמנה נאך אן'ארבייטער, ווענעמס מאן איז אין מאמענט פון טויט געווען אן'ארבייטס-אינוואליד און בעקומען רענטע. די רענטע ווערט אנערקענט אין דעם פאל, אויב די אלמנה איז אלט 60 יאהר, אדער זי איז יונגער, נאר נישט פעהיג צו פערדינען. די אלמנה-רענטע בעטרעפט א העלפט פון דער אינוואלידען-רענטע.

רעכט צו יתומים-רענטע בעקומען די קינדער נאך אן'ארבייטער אדער ארבייטערין, ווענעמס פערשטארבענער פאטער אדער מוטער האבען שוין געהאט דאס רעכט אויף רענטע. אויב דאס קינד איז א דאפעלטער יתום בעקומט עס נאך 15 פראצ. פון די עלטערען-רענטע.

וואס שייך די איינמאליגע אויסצאהלונג נאכ'ן טויט, בעקומט דאס די פאמיליע פון פערשטארבענעם ארבייטער. די דאזיגע אויסצאהלונג בעטרעפט די הויך פון איין חודש פערדינסט פון ארבייטער, נישט ווייניגער אבער פון 75 זלאטיס. צום סוף דארף מען נאך צוגעבען, אז אלע אינוואלידען האבען א רעכט פון א צושלאג פאר יעדען קינד אין דער הויך פון 10 פראצענט פון זיין אייגענער רענטע. ווי מיר זעהען האבען די ארבייטער בעקומען א גאנצע רייה נייע פערזיכערונגען.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(2) קומענדיגען מאנטאג, דעם 29-טען ד.ח. פון 8 א זייגער אינדערפריה הייבט אן צו אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 פאר פ.ק.או. לארו-שטאט 2.

צו דער קאמיסיע דארפען זיך שטעלען די גאבאראווצעס פון 1912 און עלטערע, וועלכע האבען זיך צו קיין קאמיסיע נישט געשטעלט, האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט, וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 קאמיסאריאטען, וועלכע האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער לאדזשער שטאטישער סטאראסטווע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (ליסטאפאד 15), ס.בארטיין (פילסודסקיעגא 54), . כאנדזשיגסקי (פיעטריקאווער 165), ה. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשענדזאלניאנא 75).

פערמשפט 2 גנבים

(2) נעכטען זענען געשטאנען פארן שטאטישן געריכט דער 30-יעהריגער פראנציעק מאליגאווסקי און 28 יעהריגער טאדאר וואשניאק, וועלכע האבען דעם 16 יוני 1933 בעגנבעט דאס געוועלב פון אברהם בלאט, מאגיסטראצקא 16.

ביידע גנבים זענען פערמשפט געווארען צו 10 חדשים תפיסה יעדער.

פלוצלינג געשטארבען

(2) אויפ'ן משאות-פלאץ פון דער פאבריקבאהן איז נעכטען פלוצים געשטארבען דער ארבייטער פאסטיך, פון ראדוואנסקא 41.

(2) אין בנין פון מאגיסטראט אויפן פרייהייטס-פלאץ איז פלוצים געשטארבען די אויפרוימערין סטאלינסקא.

פערשאדעט צוויי ארבייטער

(2) אין יאהנס פאבריק זענען פערשאדעט געווארען די ארבייטער כאבטשאק און באטשקאווסקי. דעם דאקטאר פון פאגאטאוויע איז געלונגען די ארבייטער אפצוראטעווען.

האלבסאנאטאריע פאר סוכאטניקעס

(2) דער וואיעוואדען-אמט האט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג צו ארגאניזירען האלב-סאנאטאריעס פאר סוכאטע-קראנקע דורך דער זעלבסט-פערוואלטונגען. די קראנקע וועלען דארט קאנען פערברענגען ביטאג אדער ביינאכט.

פון דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג

ביי דרינגענדע פאלען בעצאהלט מען נישט די פאגאטאוויע

(א) לעצטענס בעמערקט זיך א כסדר'דיג פאלען פון דער פרעקווענץ אין דער פאגאטאוויע פון דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג. ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז די פערזיכערטע האבען מורא, אפילו אין זעהר דרינגענדע פאלען ארויסצורופען די „גיכע הילף" דערפאר, ווייל זיי מיינען, אז פאר דער פאגאטאוויע מוז מען אויך בעצאהלען.

אין שייכות דערמיט ווערען מיר געוואר, אז דאס ארויסרופען די פאגאטאוויע פון דער פערזיכערונגס-אנשטאלט אין דרינגענדע פאלען, אונטערליגט נישט קיין שום אפצאהל. דאגעגען ביי נישט-דרינגענדע פאלען מוז מען בעצאהלען דער פאגאטאוויע א קלייגע סומע.

גרויסע אפצאהלען פאר היילען די ציין

אין דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג

(2) די לאדזשער אנשטאלט פאר סאציאלער-פערזיכערונג אינפארמירט אונז, אז עס איז איינגעפיהרט געווארען א נייער טאריף פאר קורירען ציין אין דער אנשטאלט.

די פרייזען פאר היילען די ציין אין דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג זענען געהעכערט געווארען סיי פאר בלאמבירען, סיי פאר אנדערע קוראציע. דער קלענסטער פרייז וועט זיין 50 גר. פאר א פראוויזארישער פלאמבע.

א דויערהאפטע פלאמבע וועט קאסטען 2 זל.

הויפט-דאקטאר פון דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג

(א) דער לאנג-יעהריגער הויפט-דאקטאר פון דער לאדזשער קראנקען-קאסע, ד"ר באגוסלאווסקי איז איבערגעטראגען געווארען אויף אן'אנדער אמט אין טארן.

דעם ד"ר באגוסלאווסקי'ס פאסטען פערנעמט דערוויל ד"ר רידער.

די נאהענטסטע טעג קומט קיין לאדז דער ניי-נאמינירטער הויפט-דאקטאר פון דער היגער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג ד"ר קוניצקי פון קראקא.

פערקלענערט די פרעקווענץ פון קראנקע

(2) אין צוזאמענהאנג מיט דער נייער ארדנונג אין דער „געזעלשאפטליכער פערזיכערונג", האט זיך בעדייטענד פערקלענערט די פרעקווענץ פון קראנקע.

איגוד הציונים המדינתיים בפולניה (יודענשטאאט-פארטיי)
סניף מרכזי בלודז, פילסודסקי 57.
זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.
היינט, דאנערשטאג, ד. 25/I 1934, 8.30 אווענט קומט פאר א רעפעראט פון
(לאנדאן) מאיר גראסמאן
פארזיצענדער פון דער אלוועלטליכער עקזעקוטיווע פון דער יודענשטאאט-פארטיי, מיטגליד פון דעם אקציאנס-קאמיטעט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע
„דער קאמף פאר א"י"
(א"י.ט.ש)
בילעטען צום פרייז פון 50 גר. ביז 2.20 זל. צו בעקומען אין לאקאל פון דער יודענשטאאט-פארטיי, פילסודסקיעגא 57 און ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

איבערגעטראגענע אמעריקאנער זאכען

איז טריפה'נע סחורה, פאר וועלכע מ'ווערט בעשטראפט

(א) אויפן זגערזשער יאהרמארק דעם 17 יוני 1931 האט גרעניץ-פאליציי געפינען ביי דער סוחר'טע הינדע שאבעס, א פאביאניצער איינוואוינערין, א וואליזקע מיט אמעריקאנער זאכען, צווישען וועלכע עס זענען אויך געווען זאכען פון פוילישער אויסארבייטונג.

הינדע שאבעס איז פערמשפט געווארען דורך דער פינאנץ-מאכט אויף 8400 זל. שטראף. פרוי שאבעס האט אפעלירט צום קרייז-געריכט. איהר שטראף איז פערקלענערט געווארען אויף 80 זל.

Dr.
Wołkowski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע
אויפנאהמס-שעה'ן פון 8–1 מיטאג און 5–9 אווענד

כוליגאנישער אנפאל אויף א יודיש-געוועלב

בעגאסען א יודישע פרוי מיט קארבאל און אויסגעהאקט די שויבען — פאליציי האט ארעסט'רט די כוליגאנעס

(2) אויף זשגאוסקא 71 געפינט זיך דאס געוועלב פון שמואל בידערמאן. נעכטען אין דער פריה, ווען עס האט זיך אין געוועלב געפונען בלויז בידערמאנס פרוי לאה, האבען צוויי כוליגאנעס אויסגעהאקט די שויבען אין געוועלב און בעגאסען די פרוי לאה מיט קארבאל.

אויף די געשרייען פון דער געליטענער פרוי איז אנגעלאפען פאליציי, וועלכע האט געכאפט די כוליגאנעס און עס איז שפעטער געלונגען זיי צו כאפען. זיי הייסען איגנאץ בראנאווסקי און סטאניסלאוו גיידא.

דער געליטענער פרוי, האט פאגאטאוויע ערטיילט הילף.

די אויספארשונג איז אין גאנג.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער פראגראם!
— I. —
גרויסע עראטישע שפיאנאזש-דראמע א. נ.
„די פרוי פון רעגיסטער"
אין דער הויפטראלע:
Helena Twelvetrees
— II. —
„דער ראמאנס פון א סעקרעטארקע"
ניט-אנ'ענטפער, צי ס'איז אנ'עבירה פרייע ליבע.
אין די הויפטראלען:
Sally Eilers i Ralf Bellamy.

מען מוז שאפען א געזעלשאפטליכע קאנטראל

איבער דער סקאנדאלעזערווירטשאפט פון דער געשלאסענער יודישער מעכאנישער וועבעריי

„נייער פאלקסבלאט" האט אין דער היינטיגער נאך חידרשאמאל אלארמירט וועגען דער אזוי גערופענער געזעלשאפטליכער פאבריק פון ציגעל-גאס 66, וועלכע איז אומגעריכטערהייט געשלאסען געווארען און אנצורך 30 יודישע וועבער-פאמיליעס זענען דאדורך געבליבען אהן ברויט און מיצאהלט די אויך נישט אויס זייערע שכירות פאר עטליכע וואכען, וואס בעטרעפט א סומע פון איבער טויזענט זל. איצט איז נישטא קיין פאבריק און עס זענען אויך אויסגעטריקנט געווארען די פערוואלטונג און די ליישונג, וועלכע האבען אנגעפיהרט מיט דער וועבעריי. עפעס זענען זיי אלע ווי אין וואסער אריין, און די ארימע הונגעריגע וועבער ווייסען נישט, צו וועמען זיי זאלען זיך ווענדען מיט זייערע תביעות.

וואו זענען די פלוצלונג אהינגעקומען אט די אלע בעלי-סובהניקעס, די כלל-פערזארגער מיט די שרייענדיגע פראזען אויף די ליפען וועגען „פראדוקטיוויזירען די מאסען" וועגען "איבערפיהרען די יודישע האנד-וועבער אויף מעכאנישע וועב-שטוהלען", וועגען אריינברענגען יודישע ארבייטער אין יודישע פאבריקען" און וועגען נאך און נאך אזעלכע גוטע זאכען? — וואו זענען די איצט אלע, די אפוטרופסים פון יודישע ארבייטער, וועלכע האבען בעקומען פון „דזשאינט" טויזענדער דאלארען פאר די „ארימע וועבער" און אויך געזאמעלט אין לאדז גופא גרויסע געלדער פאר דער "ווילטיגער געזעלשאפטליכער אונטערנעהמונג"? — פארוואס בעצאהלען זיי איצט נישט די „ארימע וועבער" זייער אר-בייטס-לוין? —

און וואו האט זיך אהין געטון דער דזשאינט-דירעקטאר ה' י. גיטערמאן, וועלכער האט געשאפט גרויסע געלדער פאר דער פאבריק און האט ביז דער לעצטער מינוט אזוי צו זאגען זיין השגחה פרטית נישט אראפגענומען פון דער וועבעריי? — פארוואס רעאגירט ער נישט אויף די געשרייען פון די הונגעריגע וועבער. בפרט ווען עס האנדעלט זיך וועגען לחמפיגע טויזענד זלאטעס? — וואס פאר א ווערט האט די דאזיגע נישטיגע סומע אין פערגלייך מיט די טויזענטער דאלארען וואס די פאבריק האט אפגעקאסט און וואס א טייל דערפון איז אומפעראנטווארטליך, פערתכליעוועט פשוט צוגעפייט געווארען?

וואו זענען זיי אלע בעלם געווארען מיט אמאל? —

„נייער פאלקסבלאט" האלט אין איין באמבארדירען דעם לאדזער רעטונגס-קאמיטעט, פארערבדיג אז ער זאל זיך פעראינטערעסירען מיטן גורל פון די וועבער און קודם כל זיי אויסצאהלען די שכירות, וואס מ'איז זיי שולדיג, און „זיי נישט לאזען הונגערן". זי מאכט אויך פעראנטווארטליך דעם קאמיטעט פארן צומאכען די פאבריק, פארשטעלענדיג די זאך אזוי, פונקט ווי דער לאדזער רעטונגס-קאמיטעט וואלט אנגעפיהרט מיט דער וועבעריי און וואלט געטראגען די פעראנטווארטליכקייט פאר דער פינאנציעלער און טעכנישער ליישונג פון דער אונטערנעהמונג.

דאס איז אבער א טעות. דער רעטונגס-קאמיטעט האט אבסאלוט קיין שום שייכות נישט געהאט צו דער וועבעריי.

בעת די פאבריק איז געגרינדעט געווארען מיט א פאר יאהר צוריק האט דער רעטונגס-קאמיטעט קאטעגאריש זיך אפגעזאגט צו פערבונדען זיך אין וועלכער עס איז פארם מיט דער פאבריק. האלטענדיג אז די ליישונג פון א פאבריק האט־מאנירט נישט מיט דער טעטיגקייט פון א גמ"ח קאסע און איז מסוגל זאגאר צו ברענגען שאדען דער קאסע.

דאגעגען האט דער רעטונגס-קאמיטעט געגעבען דער פאבריק זיין פירמע, ד. ה. ער האט איבערגענומען „יורידיש" דעם פראטעקטאראט איבער דער פאבריק, בכדי איהר צו דערמעגליכען צו זאמ-

פון ישעיה אוגער

לען געלדער אין שטאט אונטער דער פירמע פון א בעקאנטער אינסטיטוציע, איבערלאזענדיג דערביי די ליישונג פון דער פאבריק און די פעראנטווארטליכקייט פאר די געשעפטס-פיהרונג און די פינאנצען א ספעציעל אויסגעקליבענער פערוואלטונג.

די פערבינדונג צווישען רעטונגס-קאמיטעט און דער פאבריק איז אלזא געווען אייגענטליך א פיקציע. זי האט נישט ארויפגעלעגט אויפ'ן קאמיטעט קיין שום פערפליכטונגען און האט איהם נישט געגעבען קיין קאנטראל־רעכט אבער נישט קוקענדיג דערויף האט די פאבריק געקאסט דעם קאמיטעט א סך געלד. די ליישונג פון דער פאבריק, וועלכע האט נאטירליך נישט געהאט קיין פייען קאפיטאל צו איהר דיספאזיציע, האט אנגענומען ביים רעטונגס-קאמיטעט אויפ'ן חשבון פון דזשאינט א קימאלן פון 30 טויזענד זל. וועלכע דער דזשאינט האט נאך ביזן היינטיגען טאג נישט צוריקגעגעבען דעם קאמיטעט. און די 30 טויזענד זל. זענען געווען געלדער, וועלכע זענען בעשטימט געווען פאר גאנץ אנדערע צוועקען: וויפיל צעהנדליגער לאדזער יודען וואלט מען געקענט שטיצען מיט דעם געלד, ארויסגעבענדיג זיי אהנפראצענטיגע הלוואות!! —

דער רעטונגס-קאמיטעט, איינזעהענדיג, אז אלס „באנקיר" פון דער וועבעריי וועט ער זעהר שלעכט אפשניידען, האט מיט צוויי יאהר צוריק בעשלאסען איבערצורייסען יעדע בעציהונג ד. ה. אויך די „פירמע" אראפצונעמען און אזוי ארום זיך בעפרייען פון יעדען פערהעלטניש צו דער פאבריק.

ס'איז אנגענומען געווארען א געהעריגער בעשלוס און מ'האט וועגען דעם אויך געמאלדען אין דער וואיעוואדזטווע.

ה' גיטערמאן, דער דירעקטאר פון דזשאינט, און די הערען פון דער פאבריק-פערוואלטונג האבען זיך דאן אויפסניי קאנסטיטואירט אלס געזעלשאפטליכער קאמיטעט" און אויך איינגעלאדען נייע מענשען, „פאכלייט", אלס לייטער פון דער פאבריק.

און דא הויבט זיך אן דער סקאנדאל. די פיהרונג פון דער וועבעריי אין משך פון די לעצטע צוויי יאהר און איהר ליקווידירונג איז איין איינציגער גרויסער סקאנדאל. א ריכטיגע פאנאמא!!

מ'טאר דאס נישט פערשוויגען. מען טאר נישט פערדעקען מאלווערזאציעס, וואס זענען פארגעקומען אין דער „געזעלשאפטליכער" פאבריק און אפציהען די עפענטליכע אויפמערקזאמקייט אין א גאנץ אנדער ריכטונג.

ה' גיטערמאן האט ווי ווייט מעגליך געזוכט דערהאלטען די פאבריק. ער האט זיכער געהאנדעלט אין גוטען גלויבען, אז ער אונטערשטיצט א גוטע זאך, פאר וועלכע דאס יודישע לאדז דארף איהם דאנקבאר זיין. די „נייע" מענשען, מיט וועלכע ער האט זיך ארומגעריגעלט די לייטער פון דער פאבריק. האבען אבער ליידער געמיספרויכט כדי זיין צוטרוי, מיט זיין אויפריכטיגען אינטערעס פאר דער זאך, מיט זיין גלויבען אין זייער ערליכקייט און האבען געבעל-הבת'עוועט אויף א הפקר-דיגען אופן ביז זיי האבען דערפיהרט די „געזעלשאפטליכע וועבעריי" צו איהר איצטיגען קראך און באנקראט.

די פאבריק, וואס עקזיסטירט שוין היינט נישט, איז שולדיג איבער 30 טויזענד זל.

עס ליגט איצט א פליכט אויף דער יודישער געזעלשאפט צו שאפען תיכף א קאמיסיע פון אנגעזעהענע כלל-טוער, וואס זאל געבוי אויספארשען דעם גאנצען ענין, זאל פעסטשטעלען, פאר וועמענס געלד מ'האט געבויט וויליעס אין דער סביבה פון לאדז, ווער עס פלעגט בעפעהלען צו שליסען די פאבריק פון צייט צו צייט, בכדי אזוי ארום אויסצופרעסען געלד ביים דזשאינט, זאל אויפזוכען די פערשוואונדענע געלדער און אויסצאהלען די ארימע הונגעריגע וועבער זייערע מיט שווים און בלוט פערהארעוועטע שכירות.

ווער וועט האבען די זכיה צו בעקומען אנ'אויטאבוס-קאנצעסיע?

(2) אין שייכות מיט'ן איינפיהרען אין לעבען דעם נייעם אוסטאוו וועגען קאנצעסיעס פאר פאסאזשיר- און לאסט-אויטאס, וועלען ארויסגעגעבען ווערען אויטאבוס-קאנצעסיעס פון אנהויב פעברואר ד. י.

אין דעם לאדזער וואיעוואדזשאמט זענען איינגעפלאסען ביטעס וועגען קאנצעסיעס בעיקר פון די ביז איצטיגע אויטאבוס-אייגענטימער. נייע אויטאבוס-בעזיצער האבען זיך געמאלדען וועגען קאנצעסיעס אין א קלייגער צאהל.

די מאכט-ארגאנען האבען בעשלאסען ארויסצוגעבען אויטאבוס-קאנצעסיעס נאר מאטעריעל-פעסטע אונטערנעהמונגען. אזעלכע, וואס האבען נישט אין זייער רשות אנ'ענטשפרעכענדיגען אויטאבוס-טאבאר, וועלען קיין קאנצעסיעס נישט בעקומען.

די נייע אויטאבוס-וועגען וועלען רעזערווירט ווערען פאר דער נ"י-ארגאניזירטער מלוכה'שער אויטאבוס-אונטערנעהמונג.

קאנפליקט ביי „שייבלער און גראהמאן" און „ווידזעווער מאנופאקטור"

(א) עהערנעכטען איז אויסגעבראכען א סכסוך אין דער פאבריק פון „שייבלער און גראהמאן". די ארבייטער האבען דאן געווארפען די ארבייט צוליב דעם, וואס עס זענען ארעסטירט געווארען 5 אזוי-גערופענע ווילדע ארבייטער-פארשטעהער, וועלכע האבען געשטרעבט צו ארגאניזירען אויף נעכטען א דעמאנסטראציאנען שטרייק אין צוזאמענהאנג מיט'ן יאהר-טאג פון די דריי ל'ען.

נעכטען זענען די ארבייטער אין דער פאבריק נישט ארייגגעלאזט געווארען צוליב דעם. וואס די פאבריקס-דירעקציע האט אלס צייכען פון פראטעסט געגען דער האנדלונג פון די ארבייטער, איבערגעריסען די ארבייט אויף איין טאג. היינט דארף די ארבייט נארמאל פארטגעזעצט ווערען.

נעכטען האט מען נאר געשטרייקט אין דער שפינעריי און וועבעריי פון שייבלער און גראהמאן.

נעכטען האבען אויך פערשטרייקט די ארבייטער פון דער עגיפטישער שפינעריי ביי דער „ווידזעווער מאנופאקטור".

די רוה איז אין ערגיץ נישט געשטערט געווארען.

אויסטערליש-טראגישער פאל מיט א קאץ
וועלכער מ'האט אונטערגעצינדען מיט א ברענענדיגען פענכער נאפט
9-יעהריג יודיש יונגעלע מורא'דיג צובּיסען פון דער קאץ

(2) אין שטעטעל וואלבארוש, הינטער פיעטריקאוו, איז נעכטען געשעהן אנ'אויסטערלישער פאל, וואס האט געשטעלט די גאנצע בעפעלקערונג אויף די פיס.

אין א הויף האבען שפילענדיגע קינדער געכאפט א קאץ, אנגעהאנגען איהר ביים עק א בלאז מיט נאפט, און דעם נאפט-פענכער אויפ'ן קעצישען שוואנץ אונטערגעצינדען. פערשטעהט זיך, אז דאס בילד איז געווען א גרויליגעס: די קינדער האבען געוואלדיג זיך געוויילט און די קאץ, א מבלבולדיגע פון די בריהענדיגע פלאמען, וואס שפארען פון איהר עק, האט משוגענערווייז זיך געלאזט לויפען איבערן הויף נאכיאגענדיג די זיך שפילענדיגע קינדער.

אין א געוויסען מאמענט האט די ווילד-צערייצטע קאץ זיך ארויפגעווארפען אויפ'ן 9-יעהריגען לאלעק באום, א יודיש יונגעלע, וואס האט אנגעהויבען מורא'דיג שרייען פון די ווייטאגן, וואס די קאץ'ס שארפע ציינער האבען איהם גורם געווען.

אנ'אנגעקומענער פאליציאנט האט באלד דערשאסען די משוגע געווארענע קאץ.

דאס שווער פערוואונדעטע יונגעלע איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

גאסטאויפטריטען פון די בעריהמטע ארטיסטען

וויערא קאניעווסקא און פאול בריימאן

צוזאמען מיט'ן גאנצען „פילהארמאניע"-אנסאמבל.

מארגען, פרייטאג און שבת, 9 אין אוונט

די הערליכע מעלאדישע אפערעטע אין 3 אקטען

„קאטינקא"

הערליכע אויסשטאטונג! גרויסער כאר און ארקעסטער! 30 נומ' געזאנג און טענץ

שבת, פונקט 4 נאכמ. (פון 70 גר. ביז 2.20) וויערא קאניעווסקא און פאול בריימאן אין זייערע קאנקורענצראלע ראלען אין דער פיעסע מיט געזאנג און טענץ

דאס חופה=קלייד

מיט וויערא קאניעווסקא אלס „לילי" און פאול בריימאן — „סאלאמאן"

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

מוזיקאלישע נאטיצען

קאנצערט פון לאדזער יוגענדליכע קינסטלער

דער קאנצערט-סעזאן איז היי-יאהר פונקט אזוי ווי אלע לאדזער געשעפטען. עס איז שוין באלד ענדע ווינטער און פון דער עסטראדע הערט מען נאך אלץ ווייניג. מיר מוזען זיך בעגנוגענען מיט אונזערע היימישע קינסטלער.

מארצעלי נוימילער, איבער וועלכען מיר האבען פון דעם ארט שוין אזויפיל געשריבען איז, גאט צו דאנקען, שוין נישט קיין „וואונדער-קינד". זיין שפילען נעמט שוין נישט אן א רייף-פארטיגען לבוש: די פינגער-טעכניק איז זעהר ענטוויקעלט, זיין געשמאק און אויפפאסונג ווערט סובטעל-קינסטלערישער: דאך אבער, בעמערקען זיך נאך בלויזען אין זיין ענטוויקלונג, דהיינו: זיין טעכניש איז נוימילער ווייט פארטגעשריטען, נאר אין די קינסטלערישע טיפען בעזיצט ער נאך עפעס=וואס פון א וואונדער-קינד... דערפאר טאקע האט דער יונגער פידלער נישט געדארפט „אויפ'ן ערשטען פייער" שפילען דעם שווערען טשייקאווסקי דער-קאנצערט.

אפילו עלטערע, ראפינירטע קינסטלער, שפילענדיג דעם קאנצערט האבען אויך טרעמע.

אבער בלאכ'ס בעל-שם און „מאזורעק" פון ואזשיצקי האט דער יונגער פידלער געשפילט ווי א קינסטלער.

דער ערפאלג דארף אבער נישט פערשיכורן דעם יונגען נוימילער, דען זיין מוזיקאלישע אויסבילדונג איז ווייט נאך נישט פערענדיגט.

די צווייטע אנטיילנעמערין אין קאנצערט: לילי קאראטשינסקא איז אויך שוין ווייט פארטגעשריטען טעכניש, אבער אין איהר אויפפאסונג פון די קלאסיקער מאצאר און שאפען, בלייבט נאך א א סך צו ווינשען.

אין די בליצארטיגע קאמפאזיציעס פון דעביוסי, ליסט, אין וועלכע די טעכניק דאמינירט, האט די אן ספק קינפטיגע קלאווירקינסטלערין געהאט דעם פערדינטען ערפאלג. דאגעגען אין די קלאסישע ווערק, ביי וועלכע עס מוז זיך ארויס פיהלען דער שוואונג און די טיפע פאעזיע, איז די קינסטלערין נאך נישט איבערציגענדיג.

D-ski.

בעפאלען דעם ברודער מיט א האק

(2) אויף וואלדישימיערסקא 52 האט יוזעף פיביגער דערלאנגט זיין ברודער אלפאנס, מיט א האק עטליכע קלעפ איבערן קאפ און איהם שווער פערוואונדעט.

פערוואונדעט ביי דער ארבייט

(2) אין דער פאבריק פון אדאלף הארטק, איז דער ארבייטער יאן קאמיסארטשיק, שווער פערוואונדעט געווארען ביי דער ארבייט.

די פאגאטאוויע האט דעם ארבייטער אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פערוויילונגען פון דער לאדזער ראדיא-פאמיליע

דעם 3 פעברואר ארדענט איין די לאדזער ראדיא-פאמיליע א פערוויילונג אין זאל פון דער געזעלשאפט „ראקיצי" אויף וויגיארסקא גאס. די הכנסה איז בעשטימט פאר הילף-צוועקען.

בילעטען צו בעקומען אין דער פאלקס-שול אין רודא-פאביאניץ און אין סעקרעטאריאט פון דער לאדזער ראדיא-פאמיליע 106.

עס איז געזיכערט דער צוריקקעהר מיט'ן טראמוואי.

דעם 10 פעברואר ארדענט איין די לאדזער ראדיא-פאמיליע א גרויסען קארנאוואל-אוונט.

וואס ווערט געטון פאר דער קאלאניזאציע פון דייטשע יודען אין א"י

פרעסע-קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פון דר. ארטור רופין און מיס הענריעטא סאלד

ירושלים, (יט"א). די א"י-אפטיילונג פון צענטראל-ביורא פאר דער קאלאניזאציע פון דייטשע יודען האט, ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט, אויף א פרעסע-קאנפערענץ אינפארמירט וועגען די ביז-איצטיגע ארבייטען פון דעם צענטראל-ביורא בראש פון וועלכען עס שטעהט ווי באקאנט, ד"ר חיים ווייצמאן אין לאנדאן און ד"ר ארטור רופין אין ירושלים.

דעם הויפט-רעפעראט האט געהאלטען דר. ארטור רופין, הגם, ערקלערט דר. רופין, עס איז נישט מעגליך אנצוגעבען קיין גענויע צאהלען דארף מען אננעהמען אז אין משך פון לעצטען יאהר האבען זיך אין א"י בעזעצט פון 7 — 9 טויזענט דייטשע יודען. בעת דער פאלקסצעהלונג פון 1931 האט די דייטש - יודישע קהלה געצעהלט סך הכל 2000 נפשות און די איצט ווענינסטענס פינף מאל גרעסער.

אין א"י איז געזאמעלט געווארען אויפ'ן הילפס פאנד פאר דייטשע פליטים 12 טויזענד פונט, דערפון זענען שוין 10 טויזענט פונט רעאליזירט געווארען אין מזומנים.

דאס ביורא פירט דורך זיינע ארבייטס - פלענער ביי דער מיטהילף פון דער יודישער אגענץ דעם יקר-עולימי און דער „הסתדרות עולי גרמניה". די עולים בעקומען צייטווייליגען האטעל-אויפענטהאלט ביז זי ארדנען זיך איין אין דער א"י-ווירטשאפט ביים ביורא איז טעטיג א בעראטונגס-קאמיטעט וואס קומט זיך צונויף איין מאל יעדען חודש און בעשטעהט פון פאלגענדע מיטגלידער: דר. טעאדאר זלאטשיסטי, מיס הענריעטא סאלד, דר. לעווי דר. לודוויג פינער, דר. גראס און קורט רופין.

דער בודזשעט פון צענטראל-ביורא בעטרעפט אויף א"י הילף 125 טויזענד פונט, דערפון האט ער בעקומען פון לאנדאנער בריטישע צענטראל-פאנד פאר פליטים-הילף פופציג טויזענד פונט. פון דער לעצטער סומע זענען דרייסיג טויזענד פונט בעשטימט אויף הייזער-בוי אין אלטע קאלאניעס און 20 טויזענד פונט אויף לאנדווירטשאפטליכע הכשרה פאר די דייטשע עולים. חוץ דעם האט דאס ביורא בעקומען דעקלארירט 58 טויזענד פונט פון אנדערע לענדער. הערונטער פון די פליטים הילפס קאמיטעטען אין אלעקסאנדריע און קאירא. אויפ'ן וואונש פון די לעצטע וועט געגרינדעט ווערן א קאלאניע פאר דייטשע יודען א.נ. „מיימוניה" (נאך רמב"ם).

ביים ביורא איז טעטיג א בעראטונגס-שטעל פאר דייטשע עולים, וואס ברענגען מיט זיך קאפיטאלען, דייטשע יודען זענען געוואוינליך זעהר פארזיכטיג און יאגען זיך נישט צו איינצוזעצן געלד אין נישט זיכערע געשעפטן, אלע זייערע אונטערנעהמונגען ווערן געבוים אויף א סאלידער באזיס און דערפון שטאמט די ספעציעלע בעדייטונג וועלכע עס האט פאר זיי די בעראטונגס-שטעל, פארשטעהער פון פרייע בערופען מוזען זיך דאס רוב „איבערשיכטן" מחמת עס איז נישט פאר אלעמען מעגליך צו געפינען ארבייט אין זייערע אקאדעמישע בערופען. איינע פון די וויכטיגסטע אויפגאבען פון דער בעראטונגס-שטעל איז אויך צו העלפן די דאזיגע פריי פראפעסיאנאליסטן צו אקלימאטיזירן זיך אין לאנד און צופאסען זיך צו די גאנץ נייע ארבייטס און לעבענס-בעדינגונגען.

מיס הענריעטא סאלד האט בעריכטעט וועגען דער טעטיגקייט פון צענטראל-ביורא ביי דער בעזארגונג פון די פליטים-קינדער, פאר יוגענדליכע פון 15 ביז 17 יאהר זענען בעשטימט געווארען 350 עליה-סערטיפיקאטען, חוץ דעם וועלען אין קינדער-דארף בן-שמן איינגעארדנעט ווערען 100 יונגערע קינדער פון דייטשע יודען. די ערשטע גרופע אין א צאהל פון 63 עלטערע קינדער, קומט קיין א"י סוף יאנואר, פאר זיי ווערען געבויט הייזער אין עין הרוד, די איבעריגע גרופען וועלען פארטיילט ווערען איבער פערשידענע טיילען פון לאנד, 55 קינדער פון ארטאדאקסישע עלטערען וועלען בעזעצט ווערען אין א קבוץ נעבען פתח-תקוה.

מיס סאלד דערצעהלט וועגען דער ריהרענדיגער לייבשאפט, מיט וועלכער די דייטשע קינדער ווערען אויפגענומען אומעטום וואו זיי קומען. אין איצטיגען מאמענט ווערען 350 קינדער פון דייטשע יודען אויסגעהאלטען אין פערשידענע יודישע פאמיליעס, וועלכע זארגען פאר די קינדער ביז דער צייט וואס די עלטערן קומען און בעזעצען זיך אין לאנד. דער קאלאניסטען-פערבאנד לייסטעט אין דעם געביט וויכטיגע הילף.

לסוף האט דר. ג. לאנדויער בעריכטעט וועגען די בעציהונגען צווישען דעם ביורא און דעם בריטישען צענטראל-פאנד. דער רעפערענט טיילט מיט אז אין איצטיגען מאמענט בעקומען לאנדווירטשאפטליכע צוגרייטונגען 300 דייטשע יודען אין עמק. 800 אין פערשידענע קבוצים און אגערך 500 זענען צווארפען אלס יחידים-ארבייטער אין פאר-מלחמה'דיגע קאלאניעס.

ערשטע נאצי-רעוויזיע ביי מיר אין שטוב

(פון מיין בערלינער טאג-בוך)

פון ד. טשארני.

די ערשטע נישט גאר אנגענעהמע בעגעגניש מיינע מיט צוויי היטלעריסטען איז פארגעקומען ביי מיר אין הויז א האלבע שעה פארטאג ערב דעם ערשטען מאי.

האבן זענען געווען געקומען צוויי היטלעריסטישע „משפקיסטען" מאכען ביי מיר א הויז-אונטערזוכונג. עס איז דענסטמאל געווען דער סאמע ברען פון דער אזוי-גערופענער „גרויל-פראפאגאנדע". האט זיך די פאליטישע פאליציי פעראינטערעסירט, מיט וואס אן ערך אזא יוד, ווי איך בעשעפטיגט זיך איצט אין בערלין?...

איך האב עקסטרא אזוי געמאכט, כדי די לייט וואס וועלען מיר קומען אונטערזוכען, זאלען קאנען באלד דערזעהן, אז איך בין עפעס נישט גלאט אזוי זיך קיין פשוט'ער „אסט-יודע"...

און איך מוז זאגען, אז מיין איינפאל האט געהאט דערפאלג. דער מאן, וואס האט אנאויסזעהן פון אן אינטערנאציאנאלען שפיאן, האט טאקע קודם כל זיך א כאפ געטון פאר מיין קארעספאנדענץ כדי צו זעהן מיט וועמען איך שטעה אין פערבינדונג. אבער אבשטויסענדיג זיך אויף די איינלאדונגען פון גערינגען, ראזענבערגען און אויך נאך אויף די מעהרערע פרעסע-לעגיטימאציעס, האט ער דעליקאט און פארזיכטיג מיך א פרעג געטון:

— זייט איהר נישט קיין מיטגליד אויך נאך פון דעם „פען-קלוב"?

— יא, געוויס. איך בין א מיטגליד אויך נאך פון דעם „פען-קלוב" — האב איך איהם גאנץ רוהיג געענטפערט.

— זייט איהר, הייסט עס, מיט איינשטיינען אין איין קלוב!! — האט דער נאצי מיך געוואלט פאקען, כאטש ביי איינעם א חטא א גרויסען.

— איך וואלט געווען שטאלץ צו זיין מיט איינשטיינען אין איין קלוב, — האב איך פרובירט אקאדעמיש-רוהיג צו בערוהיגען דעם נאצי-מאן, — אבער, לײדער, קען גאר איינשטיין נישט זיין קיין מיטגליד פון דעם „פען-קלוב", ווייל ער איז דאך נישט קיין שריפטשטעלער...

— ווי אזוי קיין שריפטשטעלער? — האט מיך דער היטלעריסט איבערגעשלאגען.

— גאנץ איינפאך, — האב איך מעשה לעהרער אנגעהויבען צו דערקלערען דעם עם-הארצ'ישען היטלעריסט די בעדייטונג פון ווארט „פען-קלוב", זאג איך איהם, קאנען זיין מיטגלידער נאר פאעטען, עסעאיסטען און נאוועליסטען, ד. ה. שריפט שטעלער, און איינשטיין איז דאך נישט קיין שריפט שטעלער, נאר א וויסענשאפטלער...

— וואס הייסט, איינשטיין איז נישט קיין שריפטשטעלער? — האט זיך שוין דער נאצי מיט מיר אנגעהויבען דינגען, — ווען איינשטיין וואלט נישט געווען קיין שריפטשטעלער, וואלט ער דא אין אויסלאנד נישט געשריבען אזוי פיל געגען אונז...

— פון שרייבען געגען דייטשלאנד ווערט מען נאך נישט קיין בעלעטריסט... — האב איך איראניש א זאג געטון.

— נו, און איהר אליין שרייבט דען נישט קיין גרויל-פראפאגאנדע? — האט דער היטלעריסט מיך א פרעג געטון, אויסמיידענדיג צו קוקען מיר גלייך אין די אויגען אריין.

— ווען איך זאל אייך זאגען, אז איך פערנעהם זיך נישט מיט קיין שום גרויל-פראפאגאנדע וועט איהר מיר דען גלויבען? — האב איך איהם גאנץ יודישלעך אפגעענטפערט מיט א פראגע, און באלד נאכדעם האבען זיך די ביידע חברה-לייט א נעהם געטון פאר מיין ארכיוו און ביבליאטעק.

אזוי ווי אבער מיין ארכיוו מיט דער ביבליאטעק זענען כמעט דורכאויס אין יודיש, האבען זיי, פערשטעהט זיך, נישט געהאט אן וואס זיך אנצוכאפען. נאר אט האט דער אינפארמירטער באלד דערטאפט אין מיין בריף-ארכיוו א פעקעל לידער פון אנזשעליקא באלאבאנאווא, די פריהער געוועזענע סעקרעטארין פון דעם אמאל געוועזענעם סאציאליסט מוסאליני און איצטיגע פערביסענע קעמפערין געגען דעם וועלט-פאשיזם, — לידער, געשריבען אויף א שרייב-מאשין אין דייטש, רוסיש, פראנצויזיש און איטאליעניש, וועלכע פרוי אנזשעליקא באלאבאנאווא האט מיר מיט איניגע יאהרען צוריק געהאט געשענקט מיט'ן תנאי, איך זאל די פובליקירן ערשט דאן, ווען זי וועט שוין זיין (נאך 120 יאהר) אויף יענער וועלט... און אויף אט די דאזיגע אינטימע און טיף-לירישע לידער פון אן עלטערצדיגער פרוי האבען זיך די ביידע היטלעריסטען ארויפגעווארפען, ווי הונגעריגע וועלף אויף א פעטען ביין, און דער מאן, וועלכער האט אנ'אויסזעהן פון אן אינטערנאציאנאלען שפיאן האט זיך צו מיר תיכף א ווענד געטון:

— איהר שטעהט נאך, הייסט עס, אין פערבינדונג אויך איצט מיט דער אנזשעליקא באלאבאנאווא?

— איך שטעה אין פערבינדונג מיט אלע יודישע דיכטער און דיכטערינס, צו וועלכע איך האב אנ'אינטערעס!! — האב איך מיט פאעטישער נאיוויטעט איהם געענטפערט...

— איז דען די באלאבאנאווא אויך נאך א דיכטערין? — האט זיך פלוצים אריינגעמישט דער אונפארמירטער היטלעריסט, וואס האט אויסגעזעהן צו זיין פיל אינטעליגענטער פאר דעם ציוויל-געקליידעטען.

— איהר זעהט דאך!! — האב איך זיי א וויז געטון מיט דער האנט אויף דעם ביגטעל לידער, וואס ווארט געדולדיג אין מיין ארכיוו אויף דעם תיקון דיינעם...

האבען די ביידע שווארצע חברה'ניקעס גענומען פלייסיג שטודירען די אינטימע פרויען-פערזען פון דער רעוואלוציאנערקע באלאבאנאווא און זיי האבען זיך טאקע באלד געקענט איבערצייגען, אז די דאזיגע לידער זענען גאנץ ווייט פון א וועלכער נישט איז גרויל-פראפאגאנדע...

— מיר זענען באלד פארטיג... — האט מיך דער אונפארמירטער אנגעהויבען צו בערוהיגען — מיר ווילען אייך נאר מאכען אויפמערקזאם, אז פון די אלע יודישע זשורנאליסטען וואס זענען געווען פערעגיסטרירט אין דעם אויסווערטיגען אמט, זייט איהר דער איינציגער וואס איז נאך פערבליבען אין בערלין, און דעריבער דארפט איהר זיין בעזונדערס פארזיכטיג!!

— איך דאנק אייך פאר דער גוטער עצה... — האב איך איהם גוטמוטיג געענטפערט.

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

18

קאפיטעל 4

דאס שטעטעל אולם

דאס שטעטעל אולם האט בעקומען אנ'אנדער אויסזעהן. א שרעק האט ארומגענומען יעדען ערליכען מענשען. דאס וואס האט זיך אפגעטון אין פערלויף פון צוויי טעג האט אלעמען אזוי איבערראשט, אז קיינער האט נישט געוואוסט וואו איין און וואו אויס, בעזונדערס דערשראקען איז געווארען די קליינע אבער מוסטערהאפטע יודישע געמיינדע אין שטעטעל. וואס א שעה האט מען אלץ ווידער מיטגעטיילט וועגען נייע ארעסטען פון יודען, אדער וועגען אזעלכע יודען, וועלכע זענען פלוצים איינגאנצען פערשוואונדען געווארען. די דייטשע יודען זענען געווארען אזוי דערשראקען, אז זיי האבען פערלוירען דעם קאפ. זיי האבען דאס אלץ נישט געקענט פערשטעהן, זיי זענען נישט געווען געוואוינט צו דעם, וואס דא געהט איצט פאר. היינריך זאקס, פעטער קאן, מאקס ווינער, יאקאב הירשביין, קורט זאנענשיין און נאך פיל אנדערע, וועגען וועלכע ס'זענען שוין געווען ידיעות, אז זיי זענען פערשלעפט געווארען דורך די שטורמיסטען, זענען זיי געלעגען אויפ'ן געוויסען. די יודישע קהלה האט געמוזט זוכען אנ'עצה וואס אנצוהויבען צו טון, לאזען אזוי דעם ענין ווי ער איז, איז געווען נישט מעגליך, ווייל יעדער האט מורא געהאט פאר זיין אייגענער פרייהייט און פאר זיין אייגענעם לעבען. דער פארזיצער פון דער יודישער קהלה ד"ר היינץ פרידבערג האט אויף דער שנעל צונויפגערופען א זיצונג פון דעם פארשטאנד, די שטימונג איז געווען א זעהר געדריקטע, אלע זענען שוין געווען פערזאמעלט און די זיצונג האט זיך נאך אלץ נישט אנגעהויבען. ד"ר פרידבערג האט נישט געהאט קיין מוט צו עפענען די זיצונג, ער האט נישט געוואוסט, וואס ער וועט אנהויבען צו זאגען די פארשטאנדס-מיטגלידער.

— וואס זאל ער זיי זאגען, וואס פאר אנ'עצה האט ער צוגעגרייט, וואס פאר א כח האבען זיי זיך אקעגענצושטעלען. גארנישט טון איז דאך אויך נישט קיין אויסוועג, זיצען מיט פערלייגטע הענד איז א פערברעכען, וואס האט נישט איהרס גלייכען אין דער געשיכטע, דאך האט פרידבערג געעפענט די זיצונג.

— גלויבענסגענאסען! אין זעהר טרויעריגע טעג קומט פאר די היינטיגע זיצונג, אנ'אומגליק האט געטראפען די יודישע בעפעלקערונג אין דייטשלאנד, און וואס דאס אומגליק בעשטעהט דארף איך צופיל נישט רעדען, דאס ווייסען אלע, דאס ערגסטע איז דאס וואס מיר ווייסען נישט וואוהין דאס אומגליק קען אונז פערפיהרען. די בעסטע יודען אין שטאט זענען אוועקגעפיהרט געווארען דורך די שטורמיסטען און מיר ווייסען גארנישט וועגען זייער גורל, אין שטאט געהען ארום שרעקליכע קלאנגען וועגען דעם ווי אזוי מען פייניגט די אוועקגעפיהרטע, ווען נאר א צעהנטעל דערפון זאל זיין אמת, וואלט דאס אויך געווען שרעקליך און גרויזאם. וואלטען מיר אויך נישט געקענט און נישט געטארט שווייגען. אבער איך האב די זיכערקייט, אז אין די קלאנגען איז נישט נאר פאראן הונדערט פראצענט אמת, נאר די אינקוויזיציע שטייגט נאך איבער דאס אלץ, וואס ווערט פערצעהלט פון אויער אויף אויער. איך האב דעריבער צונויפגערופען די היינטיגע זיצונג, כדי מיר זאלען זיך געמיינזאם בעראטען, וואס מיר קענען טון פאר אונזערע אומגליקליכע ברידער און די הויפטזאך וואס זאלען מיר טון, אז ס'זאלען נישט זיין קיין ווייטערדיגע קרבנות, אז די וואקכאנאליע זאל זיך אפשטעלען.

— דאס איז איבערטריבען, האט געזאגט אדוו. פאול הערץ, ס'איז נישט מעגליך, אז אין אונזער קולטורעלען דייטשלאנד זאלען זיך אפטון אזעלכע זאכען, דאס איז נאר א מאמענטאלע סטיכיע, וועלכע פליסט ארויס פון די מאסען אין די טעג פון אויפברויז, אין די טעג ווען ס'האט אויפגעהערט יעדע קאנטראל, די מאסען זענען אין כעס אויף די אסט-יודען, וועלכע האבען דא קאנקורירט מיט זיי אויף יעדען ארבייטס-פלאץ, פערשטעהט זיך, אז דערביי זענען געפאלען קרבנות אויך פון די דייטשע יודען. ס'איז פעראפלען, אז מען האקט האלץ פאלען שפענער, א רעוואלוציע איז נישט קיין באל, וואו מען טראגט פראק און ווייסע הענדשקעס, דאס אלץ וועט אריבערגעהן. די נייע מאכט איז שטארק און פעסט. זי וועט איינשטעלען ארדנונג און אלץ ווידער בלייבען אזוי ווי ס'איז געווען. מיר דארפען נישט און טארען נישט אונטערנעהמען קיין שום איילינגע שריט, מיר טארען זיך נישט צופיל דענערווירן און צו שנעל האנדלען, אלץ וועט ווידער גוט ווערען.

— צום טייוועל, איז אויפגעשפרונגען דער יונגער גרינבלאט, דער יונגסטער אין דעם פארשטאנד, צום טייוועל מיט אזא רעדען, איהר קומט געוויס פון יענער וועלט און זעהט נישט, וואס קומט פאר אונטער אייער נאז. אונזערע ברידער און יעדער איינער ארענטליכער מענש געהען אויס פון בלוט. די קערלס זענען משוגע געווארען, זיי זענען וואהנזיניג געווארען, זיי זענען פשוט געפאלען אויפ'ן קאפ און איהר רעדט וועגען דער סטיכיע פון די מאסען, צי זענט איהר בלינד צו זעהען, אז דאס איז איצט אזא סיסטעם, אזא פאליטישע ליניע. ס'זענען אנגעגרייט קרבנות, וועלכע די הונגעריגע און בלוטדורשטיגע בעסטיעס דארפען אויפפרעסען. די קרבנות זענען קודם כל די מיטגלידער פון דער יודישער געזעלשאפט, מיט זיי טוט מען און מ'וועט טון, וואס מ'וועט נאר וועלען, אונזער מוסטערהאפטע דיסציפלין, אונזער סיסטעמאטישקייט וועט אויך אנגעווענדעט ווערען אין דעם פאל, מיט א סיסטעם וועט אויסגעראטען ווערען די יודישע בעפעלקערונג מיט'ן ווארצעל, און איהר, הער אדוואקאט הערץ, עצה'ט אונז, אז מיר זאלען זיך נישט דענערווירען, מיר זאלען אפווארטען און בלייבען לאיאלע בירגער, אפשר וועט איהר אונז הייסען אנטון האקענקרייצען אויף די ארימס, אנטיילנעהמען אין זייערע דעמאנסטראציעס און שרייען „הייל היטלער", „הייל געהרינג", אזוי ווי זיי טוען דאס.

— אויב מיר וועלען דאס מוזען טוען, וועלען מיר עס אויך טון. מיר וועלען נישט מאכען קיין נעבען-רעוואלוציעס, האט אדוואקאט הערץ גלייכגילטיג געענטפערט.

(פארזעצונג קומט).

א דייטש, אפליכטלינג וויל זיך מגייר זיין אין פאריז

פאריז, ...

א דייטש איז געקומען.
יונג, בלאנד, רייבע גערמאנישע ראסע
— וואס פארלאנגט איהר?
— איך וויל זיך טויפען.
— וואס שמד'ן זיך? —
— יא, שמד'ן זיך.
— קומט איהר צו אונז? —
— יא... ווייל איך וויל זיך טויפען אויף א יודען.
— אזוי? — טא, זאגט זשע... וואס האט צייך פלוצלונג געמאכט אזוי יודען־פריינדליך?
איך האב דערפיהלט א נאהענטקייט צו יודען.
— איהר זענט א דייטש?
— יא, א ריינער פארשטעהער פון דער גערמאנישער ראסע.
— אייער ראסע?
ער כאפט די איראניע: —
— יא, מיינע דייטשען זענען ווילד געווארען. אבער גלייך, ווי די דייטשע יודען בין איך א קרבן פון היטלעריזם.
— אהא, א לינקער?
— יא.

— טא, ווי קומט איהר צו וועלען אננעהמען א רעליגיע?
— אט, דאס וויל איך טאקע אויפקלערען.
— ביטע.
— אז איך בין אוועק פון דייטשלאנד בין איך געקומען אין יודישען קאמיטעט אין פאריז, האט מען מיר געגעבען שטיצע, ווי די יודען, אהן אונטערשיד. נאכהער, אז מען האט אפגעשטעלט די שטיצע האב איך זיך בעקענט מיט א ליטווישער פאמיליע אויפ'ן „פלעצעל". זיי האבען געהאט א רעסטאראן. זיי זענען געווען צו מיר זעהר גוט, געגעבען מיר עסען און געלד. איך האב געארבייט ביי זיי. אבער זיי האבען געשלאסען דעם רעסטאראן און דאן מיר ווייטער געלאזען ביי זיך:
— וואס מיר וועלען עסען — וועט איהר עסען.
בין איך געבליבען.
מיין גאנצע ארבייט איז געווען צו פיהרען די קינדער אין חדר.
איך האב צוגעהערט ווי דער „ראבי" לערנט מיט די קינדער, איז עס מיר געפעלען.
— האט איהר בעקומען א רעליגיעזע ערציהונג
— ניין.

— א וועלטליכע?
— יא. איך בין געווען אין אן'עהרפורכטער פאלקס־שולע, איך האב בעקומען א קלאסען־ערציהונג.
דער יונגער דייטש גיט גלייך צו:
— קלאסען־קאמף אבער נישט האסען־קאמף.
— און איצט? —
און איצט.
— איצט בין איך ענטוישט און עלענד.
— פארוואס ענטוישט?
— ווייל מיינע דייטשע קאמאראדען פון קלאסען־קאמף זענען אזוי לייכט אריבער צו ראסען־קאמף. איך בין אומגליקליך, עס פעהלט ווארימקייט, און ביי יודען, ביי זייער ארימקייט, איז דא אזוי פיל ווארימקייט.
— וואס? —
— יא. איהר האט יום־טוב. איהר האט מיט געפיהל.
דער יונגער דייטש רעדט מיט א זעהר גערירטער שטימע:
— איך היט שוין אפ שבת, איך וויל געהן אין א רעליגיעזער שול, עס פעהלט מיר א גלויבען. איך פיהל זיך שולדיג די יודען. איך בין זייער שולדיג דאנקבארקייט, ווייל איך ווערען א יוד,

זאגט מיך וואו? — צו וועמען געהען?
— עס איז זעהר ריהרענד, וואס איהר זאגט, אבער יודען פאדערען נישט אזוי פיל. איהר דארפט נישט טוישען אייער גלויבען.
— אבער איך וויל ווערען א יוד, וואו געהען?
— אז איהר ווילט דווקא!! — אט האט איהר דעם אדרעס!! — *

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און מעטסוועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 ביימאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. **H. LUBICZ**
ספעציאליסט פאר ווענערישע און געשלעכטס-קראנק
צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.
נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד, זונטאג פון 9—11 ביימאג

איז געפאלען ביי די איצטיגע לאטעריע אין דער קאלעקטור פון
20.000 זל.
פ. ברייטשטיין
פיעטריקאווער 14

PR. 2500	na	№	47805	2000	na	№	95968	1000	na	№	95928
2500	"	"	95918	1000	"	"	35429	1000	"	"	148751
2500	"	"	148785	1000	"	"	46392	1000	"	"	148758
2000	"	"	10704	1000	"	"	47817	500	"	"	148757
2000	"	"	63182								

און נאך פיל געווינסען צו 1000 זל.
גליקליכע לאסען צו דער 1-טער קלאס שוין צו בעקומען.

אין נעכטיגען טאג זענען ביי אונז געפאלען פאלגענדע צוגאב-געווינסען:

2.500 זל. אויף № 28319	2.500 זל. אויף № 84340
2.500 " " 32240	2.500 " " 110995
2.500 " " 52878	2.500 " " 113684
2.500 " " 53655	2.500 " " 128690
2.500 " " 62389	2.500 " " 117985
2.500 " " 76104	און אנדערע.

אויסערדעם זענען ביי אונז געפאלען ביי דער איצטיגער קלאס א סך צו 20.000 זל. 15.000 זל. 10.000 זל. א. א.
ס. יאטקא,
פיעטריקאווער 22
פיעטריקאווער 66
דאס גליק שמייכעלט שטענדיג צו אונזערע שפילער! מיר עמפפעהלען ווייטער אונזערע לאסען!

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע
4-טע קלאס — 15-טער טאג

1.000.000 złotych — 40875
Zł. 15.000 - 26869 52423 91483 107280 127727 130996.
Zł. 10.000 — 140699 158928.
Zł. 2.000 — 11189 31495 31384 41328 64087 96019 102088 102381 103590 105061 107854 121506 130258 132617 137945 146477 146565 153558 154243 154601 164138 167795.
Zł. 1000 — 6147 30951 40753 44420 43824 45582 54701 59200 57952 64664 64250 66079 66897 76784 79625 82921 83348 87500 88614 89281 94021 99272 101405 102254 111191 121166 124108 143017 161523.

Po 200 zł. na N-ry:

13 17 135 24 59 333 428 638 765 79 834 951 1116 74 246 60 52 323 541 92 662 68 876 81 976 2117 232 46 346 72 539 60 713 815 923 74 3094 137 233 64 397 539 611 724 69 4222 43 308 414 51 604 10 76 89 734 52 818 925 5002 16 142 68 86 229 52 307 412 545 66 71 99 6191 460 644 47 87 731 75 91 834 52 907 48 7031 88 118 255 378 628 659 927 8067 194 280 416 92 9387 500 720 82 824 10039 65 150 330 44 65 421 44 62 840 6 569 999 11055 65 347 408 50 778 962 12166 292 369 6763 818 13000 33 42 194 221 88 332 467 77 678 768 89 14036 230 73 345 480 500 10 97 816 18 35 15037 171 215 40 371 471 741 80 02 61 16040 51 123 57 201 19 25 379 423 501 665 794 17056 186 588 757 67 912 44 18023 166 85 414 540 670 91 98 19211 373 535 705 47 96 805 937 20028 321 540 41 65 656 714 59 827 987 21171 215 624 32 94 962 22208 385 552 62 80 722 97 863 85 932 23367 450 588 601 701 892 908 24025 70 114 50 93 210 34 389 669 754 72 868 70 94 924 38 39 84 89 25210 24 33 387 761 84 906 22 26039 176 228 382 476 90 685 89 723 841 926 90 27018 69 204 86 340 425 77 85 576 679 734 35 28070 227 360 81 83 501 47 689 93 29081 150 233 332 480 570 660 720 39 68 950 77 30427 30 45 52 53 615 770 913 91 31076 126 262 50338 695 764 931 44 45 32082 279 98 608 51 528 622 58 801 28 937 51 33128 33 260 99 352 90 426 82 578 612 13 780 814 34096 310 76 445 883 970 35116 335 481 568 889 982 84 36154 223 422 32 595 755 950 37005 53 126 43 201 50 311 25 421 98 780 871.

38102 383 489 504 89 864 933 39131 73 243 327 485 538 602 38 98 75 802 18 56 82 40053 54 132 274 316 419 50 52 652 707 28 945 41149 212 18 386 89 488 531 35 75 42069 127 35 212 18 92 351 58 68 76 89 421 510 637 99 794 830 58 902 40 43001 44 148 57 213 342 93 516 760 999 44140 324 677 80 725 72 94 856 914 56 45036 171 75 218 53 84 340 76 416 503 96 903 35 40 79 46042 700 842 978 47104 51 328 445 508 44 816 31 89 946 48 91 48004 76 145 53 470 576 657 741 49098 109 25 70 95 231 59 331 80 481 82 618 47 840 999 50043 190 490 622 70 715 20 51022 118 211 85 308 18 455 98 504 22 92 52115 235 57 374 440 554 90 704 66 814 56 53015 95 132 250 93 335 38 415 40 548 62 664 725 806 54045 149 282 98 492 648 794 952 55160 62 207 467 741 71 866 78 56222 326 33 68 71 694 747 920 57035 148 92 353 468 70 513 602 33 731 97 905 58034 353 58 513 627 721 91 892 974 81 59016 30 119 309 46 429 47 76 637 65 773 60127 98 210 91 325 893 909 32 61145 68 500 82 609 12 732 33 98 800 936 62145 219 82 317 44 552 67 92 784 96 843 56 935 63040 125 33 49 209 68 516 18 666 781 948 76 64174 243 55 314 52 64 469 98 65017 145 222 522 88 673 947 61 66135 243 463 598 637 55 57 65 993 67128 253 58 444 75 585 603 58 794 955 66 68019 175 218 19 49 372 91 586 623 727 69105 27 67 80 335 465 611 27 868 945 70037 127 65 143 420 74 546 72 628 758 98 71203 21 22 73 81 422 30 56 93 558 64 826 72049 82 107 13 285 340 405 40 590 605 23 40 50 80 707 828 83 73047 52 85 108 40 96 288 368 520 699 815 962 98 74121 37 386 407 506 37 45 638 908 24 75096 899 907.

76039 145 88 94 561 686 940 79 77175 203 32 95 329 446 55 555 87 649 795 801 49 68 86 925 78067 97 122 346 458 762 809 910 79240 42 66 360 463 507 600 93 713 77 80035 65 114 261 92 93 364 444 45 834 970 81179 239 324 501 2 619 30 702 64 831 82036 125 371 412 555 61 70 601 727 51 857 91 83059 605 719 42 71 866 918 86 84010 74 125 496 779 819 97 961 86074 144 251 83 405 621 63 861 901 86009 43 63 276 480 522 613 39 89 905 12 87134 500 7 15 69 677 88063 253 379 506 99 773 89089 104 40 41 418 539 621 43 973 99 90097 182 222 325 68 517 37 887 901 14 57 91032 71 85 87 156 281 442 609 36 758 822 59 92152 353 54 58 80 429 34 597 793 945 69 93012 25 50 70 173 221 35 49 349 415 85 91 591 753 885 91 962 76 94231 75 305 433 42 52 679 729 845 95141 316 83 452 532 645 739 49 857 955 61 96006 84 69 72 173 856 84 978 97015 111 325 88 620 772 73 94 822 80 98006 90 201 358 90 460 518 54 621 756 944 59 66 99143 274 377 544 57 637 53 732 933 100047 168 388 420 37 511 30 605 38 808 908 101028 122 272 378 464 837 980 102034 90 101 293 376 487 93 539 55 57 603 765 859 63 71 977 103260 97 393 414 588 638 760 932 88 104047 106 9 234 505 15 53 65 105108 404 33 35 89 515 682 86 793 865 106056 85 376 497 555 87 737 827 50 60 936 55 107016 140 263 311 424 28 70 89 599 658 99 754 968 108282 317 35 72 851 934 109228 30 426 627 47 71 703 825 31 56 110188 382 457 578 659 93 887 990 111060 123 263 317 416 45 533 623 736 966 112032 40 151 423 579 607 43 815 93 98 996 113057 106 262 603 776 812 83 935 92.

114076 113 49 293 304 87 478 53 547 85 645 77 775 839 73 87 989 115007 71 82 146 341 43 446 58 93 571 849 87 914 45 116028 299 414 71 543 80 868 79 82 929 117068 294 318 654 862 936 1180111 18 153 366 403 642 59 856 119180 230 95 430 39 68 512 51 97 610 81 87 899 936 84 120144 99 220 30 311 70 71 95 99 489 558 601 716 58 805 967 121086 328 51 60 98 536663 95 787 862 80 122085 168 75 217 309 15 434 79 662 969 123035 101 95 209 10 11 95 535 604 53 811 943 124002 49 160 70 222 42 313 16 26 32 55 95 671 725 29 805 99 946 1250[illegible] 104 7 207 95 314 30 437 99 557 72 773 805 126093 168 209 315 24 540 96 97 656 833 80 127095 130 43 206 418 680 709 31 829 925 76 93 128323 76 447 527 846 79 129128 43 303 421 44 86 524 97 130151 289 417 77 95 562 629 702 33 59 923 131218 325 621 48 772 78 60 132057 70 262 78 93 368 609 74 829 914 32 133011 370 493 527 766 961 134009 185 258 311 414 53 532 42 56 62 65 688 890 906 11 135014 54 247 302 45 460 99 510 726 60 87 809 18 89 93 956 136009 306 25 77 94 488 580 651 137220 80 97 300 530 606 30 53 60 708 827 62 13822 118 216 313 73 417 27 60 99 531 544 741 868 98 909 25 139190 296 665 875 86 910 140091 141 20 65 302 70 764 73 95 991 96 141102 184 218 84 402 524 614 933 43 72 142181 245 78 87 318 94 519 29 44 143039 262 359 471 790 931 144029 36 87 259 349 437 531 93 678 732 33 65 921 145083 264 92 512 14 911 146117 253 62 425 589 604 53 77 704 54 918 78 147112 363 436 548 83 85 646 886 966 96 148040 51 322 67 98 498 718 818 925 95 149018 31 34 51 131 84 236 44 364 78 405 79 587 643 74 781 929 80 160020 32 120 268 623 56 68 888 913 151046 103 30 70 204 64 307 45 753.

152003 60 200 412 27 525 54 790 810 45 55 82 153050 91 114 82 295 317 63 429 610 35 773 949 154005 15 439 526 84 690 92 919 27 155121 266 535 656 75 795 803 5 89 970 156084 148 359 91 634 58 762 157067 211 49 388 404 71 523 704 28 30 907 98 158128 457 708 159187 301 83 85 462 512 51 683 797 860 160095 528 57 796 930 161061 110 26 396 514 96 747 844 162116 93 318 642 726 38 83 804 73 956 67 163005 82 437 57 219 51 676 16470 135 64 91 254 445 62 97 548 631 862 917 48 165162 202 17 387 593 608 811 69 86 166032 190 98 307 517 83 615 805 42 167138 58 95 269 300 643 62 768 85 959 168249 315 19 59 84 537 670 75 817 92 168062 212 83 318 551 866.

CIAGNIENIE DRUGIE.

Wygrane pocieszenia po 2.500 zł. na N-ry:

599 947 1549 621 722 2311 573 95 665 814 4257 5187 201 432 6378 7597 8387 671 9216 10077 83 87 339 [illegible]507 498 540 749 807 12642 13222 141132 482 608 15331 371 80 16339 907 17025 119 386 439 510 20379 624 975 21036 22338 601 33262 325 744 974 24200 636 25327 764 854 27539 928 28008 252 319 590 581 29591 614 975 32174 40 493 965 33235 70 918 34073 321 598 35806 36442 903 37445 990.

318010 121 880 39025 916 52 40066 314 41168 325 42751 82 44147 45189 326 708 46966 47014 325 805 938 48235 998 50449 51317 686 52809 78 53092 655 720 829 54481 83 888 975 55062 305 659 911 47757 880 58119 34 637 60370 414 869 61003 157 296 317 413 567 62060 389 448 532 928 63463 672 815 31 64229 62 457 507 685 798 65528 67044 98 486 68068 84 315 432 69327 511 80 973 70068 223 663 732 71043 180 243 520 38 635 762 72123 220 704 73347 74091 518 999 75015 73 217 895.

76089 104 542 702 54 925 77027 83 186 334 901 79484 80269 81287 82009 71 136 201 433 760 83455 832 84380 560 980 85098 284 679 87038 42 63 989 88149 654 89410 24 31 805 90392 457 520 91244 92016 306 93054 278 547 657 94884 86 95095 222 30 918 98 96401 936 98555 774 84 981 99066 125 342 543 100433 602 101363 453 102167 364 679 103122 57 452 104683 105211 74 680 774 106133 107015 321 742 48 108082 948 109097 110029 222 459 995 111182 332 112216 563 702 61 959 113684

114163 233 116272 366 961 117118 30 118000 140 120132 574 121054 110 77 399 122020 186 92 405 123283 124581 125733 66 126037 127174 510 128101 690 129037 350 515 881 130001 196 267 332 131416 55 741 132014 133596 905 134025 426 135339 136090 915 45 137029 138271 768 139128 714 140803 141684 142219 354 553 143182 993 145029 866 146001 232 147355 461 148054 531 55 785 149563 69 920 150562 685 151252 563.

152078 305 36 63 153355 656 154433 48 702 932 46 155174 560 670 844 156269 322 642 157985 158000 118 24 159806 160005 162997 163755 916 164456 800 165679 166840 167532 784 97 168030 648 169386.

Wygrane pocieszenia po zł. 500 na N-ry:

390 429 1600 2499 6805 8274 660 938 9066 339 11127 742 22582 720 13397 483 785 948 14163 20193 21319 23903 905 24157 87 25270 26099 177 27548 73 30148 31943 32174 34579 35561 37516 855.

38250 842 40343 41052 302 42083 876 43567 46773 48123 50173 535 53565 54320 573 55872 57898 58332 647 59390 763 60889 989 61574 698 62198 659 787 64280 65026 699 66157 322 996 69854 70277 441 538 71012 433 891 72403 950 71 73258 71 626 886 74585.

76241 77438 78 523 978 79879 80136 81932 82451 83084 191 716 84091 165 631 85316 919 86328 89469 932 92730 806 94398 95378 633 98749 961 101011 291 631 805 996 102896 104580 105470 106893 107481 839 108022 42 109841 111029 111231 443.

114871 116671 803 117469 118185 506 120297 121334 69 685 122746 123410 124038 406 126306 128534 131241 83 571 797 134417 135816 136004 288 790 137962 138681720 36 139836 943 140457 86 141336 142564 668 145088 149755 998 150005 169 394 151041 77 698 832 975.

153459 153222 28 752 155061 119 727 156001 68 380 160063 195 498 504 161851 162246 641 163063 166824 167868 168529.

CIAGNIENIE TRZECIE.

Wygrane pocieszenia po 500 zł. na N-ry:

41 283 306 28 927 1061 423 49 598 694 784 2312 92 504 676 887 3026 629 4442 544 636 864 5095 626 794 6214 18 361 409 640 838 59 904 7024 698 736 8347 587 849 9055 569 843 71 10459 66 829 929 11298 348 534 12228 360 603 28 703 13312 663 944 14157 352 651 878 15203 55 778 906 16160 290 506 47 916 17005 280 610 775 915 18042 621 908 19350 548 875 20581 93 21322 826 22034 168 205 495 760 95 23398 746 24431 760 851 25058 99 146 71 330 49 481 535 671 910 26027 104 417 74 95 573 27190 335 490 511 44 728 966 28260 559 807 58 63 86 29015 30017 423 74 556 728 882 86 905 31145 32059 946 54 32115 593 995 33016 136 565 652 34128 267 82 307 622 937 35303 84 470 598 968 36086 357 708 804 88 965 37212 467.

38470 500 69 99 39125 285 340 71 75 593 754 894 40080 154 75 369 409 537 608 41048 307 15 49 688 762 42998 43168 290 523 854 64 44085 606 45050 668 700 46031 39 57 198 403 70 539 47320 75 957 46620 712 93 49202 620 795 50026 97 51390 688 827 971 52144 457 697 717 892 53505 682 965 54230 452 65 554 606 26 55006 181 97 245 56471 515 851 557066 169 382 779 863 58004 69 395 474 561 887 59288 337 72 450 798 883 994 60799 856 902 61604 95 763 887 62049 149 267 550 74 778 854 920 63616 65 833 39 64165 70 290 66140 203 14 36 301 725 837 911 66080 114 213 31 74 326 73 696 877 67171 358 646 95 873 68386 538 69324 445 86 625 97 872 70306 566 71133 44 338 55 484 527 72133 592 729 73 992 73186 322 498 680 865 74029 376 550 95 756 992 75023 417 811 77 950 73.

76222 40 704 861 77287 440 528 46 993 78005 91 214 327 708 59 909 79211 43 82 393 630 33 80106 49 79 387 463 81165 329 639 755 811 916 30 82056 627 867 945 83672 750 81 83 84249 61 687 85046 122 471 545 618 748 65 86288 309 407 25 41 568 87221 64 356 911 21 88177 406 89 587 866 9017 201 364 90 452 803 90001 894 91439 627 790 937 92267 394 430 691 93285 417 70 826 94085 134 68 235 401 81 875 83 974 95068 119 217 507 701 57 74 96147 316 432 655 739 97249 411 511 98215 17 324 68 480 90 605 710 87 99188 676 100136 271 408 509 764 826 101058 702 102165 298 654 797 103574 888 927 70 104152 259 318 733 105426 962 105411 610 107302 412 519 683 928 108035 50 375 406 109185 447 559 69 698 853 929 110001 785 835 48 111178 241 341 776 112098 210 804.

114040 957 115006 173 213 563 74 665 723 895 965 116024 129 231 825 89 98 117025 103 567 907 118203 47 79 378 68 508 628 55 712 54 92 877 992 119087 273 327 120010 12 58 429 36 658 739 950 121010 21 284 302 57 549 803 66 122322 637 810 95 123131 201 314 67 565 758 916 124067 75 251 92 735 53 67 125422 539 698 820 63 126076 639 878 94 127338 436 516 803 82 128261 322 493 642 772 129533 50 672 816 25 974 130024 382 449 749 131327 886 132077 250 84 536 900 133676 86 940 46 65 134883 974 135121 342 513 612 93 136028 201 328 83 728 51 137039 153 276 138264 470 610 740 72 981 139022 630 708 140219 572 141244 409 586 850 142041 48 294 480 517 143006 122 338 63 6517 144243 63 623 43 50 145097 207 588 798 842 904 145135 421 618 840 147117 281 454 661 810 914 148045 157 526 757 906 149929 150022 434 41 549 821 151296 391 669 75 943.

152105 218 90 93 487 547 48 624 153000 08 260 88 357 529 736 842 154180 262 537 62 608 733 52 155008 378 95 720 826 156263 475 91 894 946 157170 407 521 158164 75 356 683 87 772 836 159115 71 717 160318 582 695 814 161299 356 721 53 66 914 77 162108 351 87 400 96 520 798 163272 84 30 164295 522 165030 160318 851 166413 96 836 167149 779 168098 109 88 217 643 763 846 62 81 169016 132 538 676.

געזעץ איז איבער אלץ און אלעמען אפילו אויך איבער אנ'אייגען ווייב

(זעלטענער פאל אין דער געריכטס-כראניק)

אויפ'ן וועג צווישען לאדז און בזשעזשין איז פארגעקומען א פאליציי-שטעל. קאמענדאנט איבער דער דאזיגער שטעל איז א פושאדאווניק.

אין נישט בלויז לגבי פרעמדע, נאר אפילו אויך לגבי זיינע קרובים און בני-בית איז דער פושאדאווניק שטרענג און פשרותלאז. דער פאקט, וועלכען מיר געהן דא דערציילען, בעווייזט דאס בולט.

אט איינמאל פונקט אין א זונטאג איז עס געווען, ברענגט זיין פרוי אהיים פון קרעמעל עטליכע טיטלער פראדוקטען. מסתמא האט עס בעמערקט דער מאן און ער האט אנגעהויבען פון איהר צו פאדערן, אז זי זאל איהם אנווייזען די קראם, וואו זי האט די פראדוקטען איינגעקויפט.

די פרוי האט פערשטאנען, אז מיט איהר מאן איז קיין חכמות נישט צו מאכען, אז קוים וועט זי אויסגעבען דעם קרעמער, וועט ער איהם גלייך מאכען א פראטאקאל און בכדי איהם טאקע צו פערהיטען פאר א שטראף, האט זי דעם קרעמער נישט געוואלט אויסגעבען.

נישט קוקענדיג דערויף, ווער דער קרעמער איז געווען, האט זיך דער פושאדאווניק נישט געמוילט, אוועקגעזעצט ביים טיש און אנגעשריבען א פראטאקאל אויפן אייגענעם ווייב. די פרוי איז טאקע צוגעצויגען געווארען אויפן סמך פון דאזיגען פראטאקאל צו שטראפליכע פעראנטווארטליכקייט פאר קויפען אום זונטאג.

אויף דער געריכטס-פערהאנדלונג האט דער פושאדאווניק מיט דער גאנצער ענטשיידענקייט אונטערגעהאלטען די בעשולדיגונג געגען זיין פרוי אויף דער בעמערקונג פון ריכטער, אז ער טרעט ארויס צו שטרענג לגבי זיין פרוי, האט דער פושאדאווניק רוהיג געענטפערט: „געזעץ איז איבער אלס און אלעמען אפילו אויך איבער אנ'אייגענער פרוי!".

געגען אזא שטעלונג האט שוין דער ריכטער גישט געהאט וואס צו טענה'ן און ער האט די דעליבער פערמשפט אויף 5 טעג ארעסט.

ארטאפעדישער אנשטאלט

פראטעזען, גארסעטען, א.ד.ג. ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען געגען פיסשמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81

היינט רעפעראט פון מאיר גראסמאן

היינט, דאנערשטאג, אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל א רעפעראט פון ציוניסטישען פיהרער, פארזיצענדער פון דער עקזעקוטיווע פון יודענשטאט-פארטיי און מיטגליד פון ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט מאיר גראסמאן.

מאיר גראסמאן איז א גלענצענדער שריפטשטעלער און אויך א וואונדערבארער רעדנער. זיינע רעפעראטען ציהען אן און בעגייסטערן דעם עולם.

אין זיין רעפעראט א. ד. ט. „דער קאמף פאר ארץ-ישראל" וועט מאיר גראסמאן איבערגעבען א לעבעדיגען בילד פון ארץ-ישראל און וועט ארומרעדען די מערקווירדיגע שטרייט-פראבלעמען אין יודישען לעבען אין א"י און אין די אלגעמיינע לאגע אין ציוניזם.

זיין רעפעראט האט ארויסגערופען אין די נאציאנאל-יודישע קרייזען א גרויסע פעראינטערעסירונג.

אויפטריטען פון וויערא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן

אין פילהארמאניע

מארגען פרייטאג און שבת אין אווענד ווערט געשפילט די מוזיקאלישע אפערעטע „קאטינקא". שבת ביינאכט און זונטאג 12 פארמיטאג ווערט געשפילט „דאס חופה קלייד" מיט וויערא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן אין די הויפט-ראלען.

ליטעראַרישער אווענד פון אפרים פלאקסער אין „וויזא"

מארגען, פרייטאג, קומט פאר אין וו.י.ז.א. א קאנצערט-רעציטאציע-אווענד פון יונגען דיכטער אפרים פלאקסער מיט די גוט-בעקאנטער „ארט"-ארטיסטין מרים דאלסקא.

פון די פוילישע טעאטערס

אין שטאטישען פוילישען טעאטער ווערט היינט געשפילט דאס רעפערטואר-שטיק „איוואר קרויגער".

* * *

אין פאפולארני טעאטער ווערט היינט אוונט געשפילט „דאס ליבען פרויען".

מעלדונגען

א ספעציעלע הנחה-פארשטעלונג פון „איוואר קרויגער", פרייטאג אין שטאטישען טעאטער

די בארכאוו ביבליאטעק, אל. קאשטשושקי 9, טעל. 191-50 ארגאניזירט פרייטאג ד. 26 ד. ח. אין שטאטישען טעאטער (סקאלא) א ספעציעלע הנחה-פארשטעלונג פאר ארבייטער און ארבייטענדיגע אינטעליגענץ פון בעריהמטען טעאטער-רעפארטואר „איוואר קרויגער" צו ספעציעל נידריגע פרייזען (פון 35 גר. אן).

די הנחה בילעטען זענען צו בעקומען אויסשליסליך אין דער בארכאוו-ביבליאטעק טעגליך פון 10 פריה ביז 2 נ. מ. און פון 4 ביז 10 אוו.

הנחה-בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען אין שטאטישען טעאטער און אין די קינאס צו זייער נידריגע פרייזען.

אין פאראמאונט'ס סופערפילם א. נ.: Lidja Roberti, Ricardo Cortez i Claudette Colbert היינט פרעמיערע! מירעז מירן!

„די גרויסע זינדיגערין"

דראמע פון א מוטער—א קורטיזאנע. אויסער'ן פראגראם: פאראמאונט'ס וואכען-זשורנאל. אנהויב 4.30 נאכמ., שבת און זונטאג—12.30 ביינאג.

קלאנג-קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

אויערען, נאז און האלז-קליניק מיט בעטען פון Dr. Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127 81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

צו די ה"ה גנבים!

מאנטאג, ד. 22 יאנואר 1934 האט מען פון מיין וואוינונג פאמארסקא 43 ארויסגעגנב'עט פיל זאכען. אין א שווארצע מארינארקע איז בעלעגען א פ.ק.א.-ביכעל לאדז I אויף 1200 זל., וואס האט פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט, ווייל אלע בעווארענישען זענען געמאכט געווארען. איך בעט מיר דאס ביכעל געגען בעלוינונג אפגעשיקען צו י. ל. טישלער, שוו. יאקובא 16, אדער טעלעפאניש 128-73. דיסקרעציע געזיכערט!

256

קליינע אנאנסען 1 זלאטי אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

א קוואליפיצירטער ריכטעווער ווערט געזוכט פון זאפארט ביים קאמאשען-שטעפער ארענשטיין, זשגאווסקא 6.

267

א יונגע מיט קוויט 20 זל. איז נויטיג אנגא 16 „Argon"

258

פערשידענעס

ביליג און גוט, זענען נור די עלעקטרישע זשארובקעס, וואס ווערען געקויפט אין געשעפט ווסכאדניא 20 און קאסטען נאר 80 גר. קומט און איבערציינט אייך!

פאר גאלד, בריליאנטען, ביזשוטעריע אין לאמבארד-קוויטען צאהלט די העכסטע פרייזען אליזאר פיאלקא פיעטריקאווער 7.

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בטאג.

אלע ארט אנאליזען. פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

Dr S. Kantor

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

וואוינט יעצט Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

אויגען - קליניק מיט שטענדיגע בעטען פון Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

כירורגישער קאבינעט Dra med. M. Kantor

איז געווארען איבערגעטראגען אויף זשעלאזנא 5 טעל. 112-22

נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו. לעטשניצע-פרייזען.

כירורגישער קאבינעט D. med. J. Szreiber

געפינט זיך יעצט אויף Narutowicza 9 tel. 122-95

אפעראציעס, אפאטרונקעס, הילט זשילאקעס א.א.וו., נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אוו. לעטשניצע-פרייזען.

LECZNICA chorób uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען

עס ארדינירען די דאקטוירים: Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI

PIOTRKOWSKA 55 fr. I p., tel. 174-74.

Dr Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראזקראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145 טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

כעמיש-באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום מ. שאץ

לאדז, פעטריקאווער 37.

פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א.

Dr. med. Ignacy Grynberg

ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען

צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15

נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

זיכערע הילף און א רפואה!

אחן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין נוח, פאר הויקערס אהן פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פעלט ארויס אין דעם פיס איין דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קושקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעלע נומענע הייל-באנדאזשען בעזונדערע זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייזונגען ספעציעלע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטפיס, ווי אויך קינסטליכע נומענע פיס.

עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

אכטונג

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער הערצליכסטען דאנק דעם גרויסען און איינציגען ארטאפעד. ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט, אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 ...

ד"ר מעד. מאקסימיליאן מינצער, טארנאפאל.
עלטערן: איגנאציאן יוזעפאווא בארטאשעווסקי, לאדז.
מ. גריימאן, אלעקסאנדראוו.
ראבערט הארטמאן, לאדז, פאבריקאנט און הויזבעזיצער.
זעליג שצוצינער, אל. 1. מאי 36.

(6)

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . . —60 4
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . . —18 . . . . .

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביינטאג און פייערטאג.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 86.